

KATOLIŠKI GLAS

TAXE PERÇUE TASSA RISCOSSA	GORIZIA ITALY	SETTIMANALE - REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE: RIVA PIAZZUTTA, 18 34170 GORIZIA - TELEFONO 0481 - 533177 - DIRETTORE RESPONSABILE: MONS. MOGNIN FRANCESCO - REGISTR. TRIBUNALE DI GORIZIA N. 5 DEL 28 - 01 - 1949 - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE - GRUPPO 11/70% AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P. T. DI GORIZIA	UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trieste - Trst - Tel. 040 - 414646	Riva Piazzutta, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481 - 533177 - Telefax 533177 Poštni t/rn 11234499
-------------------------------	------------------	---	---	--

Kristus
je
vstal!
V resnici
je
vstal!

Voščila naših škofov

Goriški nadškof:

Velika noč 1990 nas sooča z dvema dogodkoma, ki nosita v sebi kal vstajenja.

Na političnem, kulturnem in človečanskem področju gre za ljudstva, ki hočejo živeti v polnosti svobode, odgovornosti in občestvenosti. Podrli so židove, odstranili žične pregrade, da bi se čutili svobodni in brate.

Tem ljudstvom, tem bratom naša velikonočna voščila.

Drugi dogodek, bolj omejenega značaja, a važen za nas, je srečanje škofov in vernikov Treh Benečij, da bomo skupno obhajali čudovito Veliko noč vstajenja in prenove.

Goriška Cerkev, čuvarica Ogleja, je srečna, da ta Cerkev-mati, ki je ponesla evangelij med beneško ljudstvo, med Istrane, Slovence, Nemce, bo za nekaj dni duhovno središče Treh Benečij, da jih usmeri v novo evangelizacijo Evrope.

Vsem škofom, duhovnikom, redovnikom in laikom voščim veselje in sveto Veliko noč v vstajenju Gospodu.

P. A. V. BOMMARCO, nadškof

Tržaški škof:

Voščilo prihaja iz skrivnosti, ki jo obhajamo. Revni in trpeči, vsi, ki so lačni in žejni pravice, narodi, ki so se rešili jarma sužnosti in so na poti v svobodo, vsi, ki delajo za mir, posebno še prebivalci našega mesta in naše škofije, vsi naj postanejo deležni pravega velikonočnega daru, ki je vstali Kristus, sreča in upanje naše.

LOVRENC BELLOMI, škof

Slovenski škofje:

Razveselili so se učenci, ko so na Veliko noč zagledali svojega Gospoda.

Tako tudi slovenski škofje želimo svojim duhovnikom, redovnikom in redovnicam, vsem laškim sodelavcem in vsemu ljudstvu, posebej še bolnim in trpečim, da bi doživeli velikonočno veselje Jezusovih učencev.

Vse pristrčno pozdravljamo z Jezusovim velikonočnim pozdravom: »Mir vam bodi«!

VOŠČILOM ŠKOFOV SE PRI-
DRUŽUJE TUDI NAŠ LIST.

DUHOVNA MISEL ZA VELIKO NEDELJO

»Bratje in sestre,
če ste torej vstali s Kristusom,
iščite to, kar je zgoraj...«

(Kol 3, 1)

Predvsem veselo Veliko noč!

Dogodek, ki ga praznujemo te dni, pomeni rojstvo novega, odrešenega sveta. Bog je stopil med nas, da bi mi prišli k Njemu.

Vstajenje je srce naše vere: »Če pa Kristus ni vstal, je tudi vaše oznanilo prazno in tudi vaša vera prazna« (1 Kor 15, 14).

Kristjani smo poklicani, da damo Bogu odgovor vere in ljubezni. Nevernega Tomaža je Jezus prepričal, ko mu je pustil, da se ga dotakne. Mi te možnosti nimamo. Svojo vero moramo nasloniti na pričevanje apostolov, nekaterih žena in drugih ljudi.

Za nas, ljudi današnjega časa, veljajo Jezusove besede: »Blagor tistim, ki niso videli, a so verovali« (Jn 20, 29). Bogu moramo verjeti, ker nas ima rad in je tega vreden. Samo on je človeštvu ponudil možnost, da se otrese smrti greha in zaživi novo življenje božje milosti.

Kristjani pokažemo svojo vero in ljubezen v pokorščini in izvrševanju božje volje — ljubiti in izvrševati moramo vse, kar nam je zapovedal, da najdemo tisto, »kar je zgoraj«. Če v svojem vsakdanjem življenju živimo kot božji prijatelji, imamo mirno vest in z zaupanjem pričakujemo srečanja z življenjem, ki ne mine.

Skupaj z Marijo, Jezusovo in našo materjo, z apostoli, ženami in drugimi učenci, se te dni veselimo velikonočnega dogodka: »Zares, Gospod je vstal od smrti! Aleluja!«

Ekologija človeške družbe in vstali Kristus

EKOLOŠKA VEST

Ekologija je beseda, ki se v sedanjih časih prav pogosto sliši. Pomeni pa zastrupljenje, okuženje narave. Gre za problem, ki zaskrbljuje politike, gospodarstvenike, sociologe in tudi verske skupnosti. V Bazlu (Švica) so lani o tem razpravljale krščanske Cerkve. Letos so v Seulu na Koreji o tem debatirale ne samo krščanske Cerkve, temveč tudi zastopniki drugih religij. Gre torej za moralen problem.

Zaradi tega tudi katoliška Cerkva posveča temu problemu veliko pozornost. Tako je sv. oče v svoji poslanici za letošnji Dan miru spregovoril ravno o ekologiji. Med drugim tudi to: »Spričo vedno večjega onesnaženja okolja se človeštvo vedno bolj zaveda, da ne more še naprej uporabljati zakladov zemlje, kakor jih je v preteklosti (tj. brez odgovornosti v iskanju zgolj večjega dobička). Javno mnenje in odgovorni politiki so zaskrbljeni... Tako se oblikuje ekološka zavest, ki je ne smemo zamoriti, pač pa vzpodbujati, da se razvija in dozoreva...«

V tem oziru so se v zadnjih časih pojavile posebne stranke »zele-
lenih«, ki si stavijo za cilj prav boj za čisto okolje.

EKOLOGIJA IN IZVIR ŽIVLJENJA

Vse to je lepo in prav. Toda imamo še drugo ekologijo, ki je bolj nevarna: to je ekologija človeške družbe. Zastrupljenje človeškega življenja in človeške družbe. Gre za prestopke zoper 5. in 6. božjo zapoved, ki ščitita človekovo življenje.

Življenje je za človeka najvažnejša tuzemska dobrina. Človek vse žrtvuje, da si ohrani življenje. To vemo vsi. In vendar se ekologija družbe začneja prav pri življenju, pri spočetju novega človeškega bitja. Najprej gre za to, kako gledamo in vrednotimo komaj spočeto bitje. Je to človek ali ne, je oseba ali le neka nedoločena stvarca?

Pretekle dni so v Italiji o tem razpravljali na kongresu o bioetiki v Rimu. Od strani laicistov je bilo slišati neverjetne trditve, tudi to, da prva dva tedna po spočetju embrion (oplojeno jajčece) ni še človek. Ker ni človek, smemo početi z njim karkoli.

Te trditve laicistov me spominjajo na teorijo starih grških filozofov. Ti so razlagali, da je človek najprej rastlina, potem žival, nato šele umno bitje. Tako človek prehodi vse tri faze življenja na zemlji. Ti moderni laicisti niso nič moderni, ker so podobne stvari učili že stari grški misleci.

Ekologija s človekom se nadaljuje. Do 12. tedna po spočetju zakon dovoljuje abortus. Ne samo da ga dovoljuje. Ženski, ki se tega posluži, mi vsi davkoplačevalci plačujemo bolniške stroške, a nas nič ne vprašajo, ali soglašamo, da se v takšne namene troši naš denar.

To laicistično gledanje na človeka je zajelo že ves razviti svet brez izjeme. Zadnja je padla Belgija. Tam je te dni parlament odobrila zakon o abortusu. Ker kralj zakona, kot prepričan kristjan ni hotel podpisati, je za dva dni abdiciral, se odpovedal prestolu. Tako je parlament lahko »legalno« sprejel zadevni zakon.

Vendar se oglašajo, ne vest, ki je laicisti v tem oziru nimajo, tem-

več zaskrbljenost zaradi posledic. V naši deželi Furlaniji-Juljski krajini so že izračunali, da nas bo ob koncu stoletja 80.000 manj kot danes. Tudi v Sloveniji so začeli zvoniti alarmni zvonce, kaj bo s slovenskim narodom, če bo še naprej toliko abortusov in tako malo živo rojenih otrok. A si ne delajo skrbi zaradi umorov nedolžnih otrok, temveč zaradi dejstva, da se bo čez čas družba postarala, ne bo mladih delavcev, znanstvenikov, vojakov. Zato se bodo pač priseljevali ljudje iz Tretjega sveta, ki jih ta moderna kuga ni še okužila.

Dodajmo še manipuliranje s človeškimi zarodki, kot bi šlo za križanje vrtnic ali drugih rožic. In ekologija z začetki človekovega življenja je popolna.

Pa ni še dovolj. Človek se boji trpljenja. Ko ne more več uživati zaradi boleznih ali starosti, naj lepo in brez bolečin umrje. Ponekod so »prijetno smrt« že uzakonili.

EKOLOGIJA DRUŽINE

Pa pojdemo naprej. Oglejmo si družino. Ta zibelka človeške družbe doživlja nič manj hudo ekologijo. Včasih so novoporočencem stavili slavoloke z napisom: Zvestoba do groba. Danes tega ne vidiš in ne slišiš več. Uveljavila se je poroka cigana v Jurčičevih Rokovnjačih: »In nomine patre, poročim te na kvatre; ko drugo dobiš, pa to zapustiš.« Celo ta majhna vez formalnega poročnega obreda pred županom postaja odveč. Skupnega življenja ne samo brez cerkvene, temveč tudi brez civilne poroke je zmeraj več.

Zakonsko zvestobo celo zasmehu-jejo. »Kakšen tepac si, da si zvest svoji ženi. Kako si nora, da si zvesta možu!« To je danes parola med ljudmi.

Posledice te ekologije niso še zelo vidne, vendar so že opazne in začenjajo zaskrbljati. Ta skrb ni zajela samo Cerkve, marveč že tudi politike in sociologe, gospodarstvenike. Alarmni zvonce so tudi nove bolezni kot so aids, uživanje mamil, alkoholizem, otroci brez enega ali drugega starša, razbite družine, mladi, ki se zmeraj težje odločajo za poroko in še in še. Hude posledice te družbene ekologije postajajo vedno bolj vidne. Ali je kje rešitev. Pri ljudeh gotovo ne!

ZDRAVILO JE VSTALI KRISTUS

Toda Kristus je prišel, da odreši celega človeka, tako za tuzemsko srečo kot za večno. Te dni sem srečal moža, ki mi je rekel: »Gospod, kako sem srečen, da ste me poročili; 28 let bo tega, pa se nisem nikoli pokesal.«

Če je Kristus potrdil, »kar je Bog združil, tega naj človek ne loči«, ni tega rekel iz kakega kaprica, marveč ker ve, kako je Bog človeka ustvaril, da bo že tukaj dovolj srečen. Resničnost svojega nauka je potrdil tudi s svojim vstajenjem.

Zato, človek, spoštuj naravo, ki jo je Bog ustvaril, še bolj pa spoštuj sebe in sočloveka, ker si ustvarjen po božji podobi in ker je zate Kristus trpel, umrl in tretji dan od mrtvih vstal, da bi ti bil srečen že tukaj in še bolj v večnosti!

K. H.

Denar je - denarja ni

V Trstu se že leta opravljajo pogrebi v nemogočih razmerah. Skoraj vsi so iz kapele stare bolnišnice. Za izpostavitve rajnega v mrliški sobi je največ dve uri časa, da se njegovi dragi, prijatelji in znanci od njega poslovijo. Pogrebi so kot

na tekočem traku: vsak četrta ure eden. Vse ulice okrog so natrpane z avtomobili. Prizadeti ne vedo, kje bodo našli prostor za svoja vozila. Skoraj redno ni blizu stražnika, ki bi vsaj nekoliko urejal promet.

In vse kaže, da se bodo pogrebi v takih okoliščinah vršili še leta in leta. Zakaj? Ker občinska uprava nima denarja za ureditev potrebnih prostorov na pokopališču pri Sv. Ani.

Zakaj pa je bil takoj denar za novi stadion, v katerem bo menda prostora za 40.000 gledalcev. Kolikokrat bo novi stadion poln? Verjetno zelo redko. V sredo, 4. aprila se predsednik Trstine De Riu v tržaškem dnevniku pritožuje, da med Tržanami ni zanimanja za nogomet. Udeležba na tekmah je mizerna. Navaja število prisotnosti na tekmah: povprečno 3.486. Najnižja udeležba je znašala 1.693 gledalcev, najvišja pa 5.311.

Komu bo torej služil tako velik stadion? Trst je mesto starih ljudi, ki pač hodijo malo na nogometne tekme. Če jih nogomet zanima, gledajo raje po televiziji prvoligaške tekme.

Če bi gradili manjši stadion, če je res potreben, bi gotovo ostalo dovolj denarja tudi za ureditev mestnih pogrebov v bolj človeških okoliščinah.

—ko

Papež bo šel na Malto

Vatikanski tiskovni urad je objavil novico, da bo papež od 25. do 27. maja obiskal otok Malto. Ta republika šteje 350.000 prebivalcev, ki so skoraj vsi katoličani (98 %). V bližnji preteklosti so bile na Malti občutne napetosti med socialistično vlado in Cerkvijo. Razmere so se spremenile, ko je leta 1987 socialistična stranka izgubila večino.

Pietà iz ptujskega muzeja

KO V LINAH POTRKAVA

V velikonočni sveti mrak procesija pojoč se vije. Vstajenske blage melodije se zgubljajo v pomladni zrak.

In množica, pobožno zbrana, pozdravlja Kristusa zvesto: v svetlobi sveč je eno z njo. Od zdavnaj mu je srčno vdana.

Veselo v linah potrkava, zdaj tu zdaj tam zasije kres. Iz vsega diha božja slava.

Od mrtvih vstal je Kristus knez — ljubezen sama, mir in sprava. Z Njim svetla pot je do nebes.

Ljubka Šorli

Še nekaj o Veliki noči

SKRIVNOST ODREŠENJA

Velika noč je v bistvu skrivnost našega odrešenja, s katero nas je Kristus osvobodil lažne podobe Boga. Adam in Eva sta se namreč odtrgala od Njega, ki je življenje, ker sta mislila, da je hudoben. Ta je tudi edina skušnjava v današnjem svetu: mladika, ki se je ločila od trte hoče na sebi zgraditi svoje življenje. »Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni« (Jn 15, 4).

Človek se tega ne zaveda in beži od Boga, zapira oči pred križem in odprtim grobom. Zvesti Bog pa nas išče, izgubljenec ovce, nam sledi in nas sprašuje: »Kaj hočeš, da ti storim?« Slepca Bartimaja mu ponižno odgovori: »Moj Učitelj, da bi spregledal.« Mi pa mislimo, da bi sami lahko kaj videli, dejansko pa vidimo samo to, kar hočemo: svojo korist. Povsod iščemo ljubezni, samo tam ne, kjer bi jo morali: iz Kristusove rane pa teče božja odrešenjska kri — božja ljubezen, ki se, na križu pribita, za vse nas preliva.

Nikolaj Berdjajev pravi, da je križ dvojno razodetje: na eni strani se razodene Bog-Ljubezen človeku, na drugi strani pa se človek popolnoma razkrije pred Bogom. Kakšen je torej ta človek, ki je Ljubezen pribil na križ?

LOGIKA KORISTI

To je podoba vaze zazrtega človeka, ki ne more dvigniti pogleda onstran periferije svojega jaz-a, ki strastno išče neko zunanjo gotovost, da bi z njo zapolnil ogromno brezno notranje nesigurnosti, neodločnosti, nemira. Zato si zgradi svojo trdnjavo, v kateri živi udobno potrošniško življenje, plava v sicer plitvem morju materialnega izobilja, njegova vera se izraža v obleki, ki si jo nadene za nedeljsko mašo.

V tem svojem privatnem kraljestvu si zagotovi bodočnost, čeprav ni nikdar zadovoljen. Vedno hoče več. Imeti postane kategorični imperativ njegove biti, svoje kraljestvo hoče razširiti nad vso »Betal-novo« in še čez. Zato iz svoje »kristalne palače« kantorsko dirigira, ukazuje, sodi, kritizira zunanji svet, ne da bi z njim stopil v dialog.

Zakaj to dela? Preprosto: vzporedno z imetjem se veča tudi njegova negotovost, njegov strah, da bi vse izgubil. Prepričan je namreč, da mu njegov domači vrtniček že prinaša odrešenje. Zato pa iz svoje trdnjave »strelja« na vso zunanjo resničnost, ki ga ogroža, ker lahko dokončno zamaja njegov prestol. Na ljudi »strelja« prav zato, ker jih ima za svoje potencialne tekmece, ali pa celo za tiste, ki bi lahko razkrili njegovo lažno kraljestvo.

Kako pa »strelja«? Zgradi si neko miselno strukturo, s katero opraviči svojo laž in iz teh predsodkov naredi merilo svojega ocenjevanja in vrednotenja. Sam namreč ve, da sloni na zelo krhkih temeljih in se boji, da če bo popustil, bo moral pred vsemi priznati svojo laž in se radikalno spremeniti. Raje ostane torej pri svoji poziciji ter podcenjuje in zavrača vse, kar z njo ne soglaša. Vsa sredstva uporabi, da bi to zunanjo resničnost prikazal na čim bolj popačen način: ne vodi ga namreč noben objektivni kriterij opazovanja, ampak le njegova individualistična, koristolžna logika.

Isti princip vodi tudi njegovo moralno-etično življenje. Tako vaze zazrt človek skrbi izključno za svoje fizično, telesno ugodje; svoj notranji nemir hoče zapolniti z zunanjo potešenostjo. Misli si, da ga bo zadovoljevanje teh strasti na nek način osvobodilo, odrešilo.

Človeka danes najbolj razdvaja in zavaja prav ta telesna razsežnost. Ta je namreč sad individualističnega, konzumističnega življenja, ki je že okužil tudi naš slovenski svet. Dan za dnem lahko bomo v časopisih o moralnem propadanju mladine v naši matični domovini (alkoholizem, mamila, splavi, samomorji). Sprašujemo se torej: ali bodo družbenopolitična prenova, izhod iz komunističnega režima, demokracija, svobodne volitve lahko sami dokončno osvobodili in odrešili slovenski narod?

Dobro vemo namreč, da je celo veliki rimski imperij propadel prav zaradi nemoralnega življenja, ki se ga je rimski narod nalezal v stiku z novimi »kulturnimi« in tako izgubil, kar je bilo pristno njegovega: svoje tradicionalne moralno-etične vrednote.

NAŠ PROSTOR

Kako pa naš zamejski prostor? Od kod črpamo mi moč, da lahko živimo temeljne vrednote, kot so oseba, družina, živ-

ljenje, vera, ljubezen, narodnost? Ali je njihov najgloblji temelj nekaj večnega in neskončnega (Jezus Kristus) ali pa morda nekaj minljivega, omejenega, končnega? Dobro vemo namreč, da bo ostalo samo to, kar je postavljeno na pravem trdnem temelju, vse ostalo bo s časom propadlo.

Kako pa mi živimo svojo odrešenost? Ali smo dokončno odmrli egoizmu, individualizmu? Smo torej tako svobodni v Duhu, da moremo skupaj s Kristusom vstati in se napotiti k večnemu studencu Žive vode? Če se namreč ob njem napajamo, se naš življenjski tok ne bo ustavil ob prvi skalni oviri, niti ob drugih, ki se mu bodo postavile na pot, ampak se jim bo izognil in mirno šel mimo!

Veliko ljudi nam mladim očita (in za nas je zanimivo, kdo so ti: radi bi se namreč z njimi srečali in se iz oči v oči pogovorili), da nismo aktivni v župnijah, v društvih, da smo nekulturni, da ne poznamo svojih lastnih korenin, svoje zgodovine, da se samo duhovno poglobljamo in s tem zanemarjamo konkretne probleme ter da z odprtostjo do Italijanov zanikamo in izgublamo svojo slovenskost. Tem ljudem lahko mirno odgovorimo z mnogimi dejstvi, ampak sedaj navedemo samo eno: lansko poletje smo v Sloveniji obiskali in se poglobljeno pogovorili s pomembnimi slovenskimi osebnostmi (nadškof dr. Šuštar, pesnik in politik Ciril Zlobec, krščanski demokrat in dejaven laik v slovenski Cerkvi Lojze Peterle, pisatelj in kulturni delavec Marjan Rožanc, slikar Lojze Čemažar, doktor znanosti in arheolog prof. Gabrovec, dr. Ivan Štuhec odgovorni za študentsko pastoralo v mariborski škofiji, dr. Lojze Bratina, provincial slovenskih jezuitov), ki v tem trenutku krojijo bodočnost slovenskega naroda. Ko smo se z njimi pogovarjali, smo spoznali, da kultura sožitja, sprave, ne pomeni dela za smrt, ampak delo za življenje, ki vodi v polnost bivanja.

Poleg tega nam mnogi očita, da smo zaprti, ujeti v nek začaran krog, iz katerega sami ne moremo ven in kamor nikogar ne pustimo. To pa je ravno nasprotno od tega, kar mi resnično živimo na podlagi vrednote, ki smo jo spoznali kot temeljno: odnos v Jezusu Kristusu. Na njem gradimo svoje prijateljstvo in svojo osebno rast. Odprti smo do vsakogar, ki se nam približa in nas sprejme kot brate, ki smo med seboj različni, a kljub temu vsi sinovi istega Očeta (naše število je namreč od začetnega precej naraslo). Na tem gradimo torej mi svojo pomlad, v tem živimo svojo odrešenost, vedoč, da so zunanji očitki le »strelji«, s katerimi se ljudje branijo.

Ko smo se poleg tega udeležili nekaj teoloških predavanj v Katoliškem domu, smo se spraševali, kako da je bilo prisotnih tako malo laikov med 25. in 40. letom. Kje so? Jih te stvari ne zanimajo? Ali se morda kultura rojeva in prenaša samo v športu, v pevskih zborih, dramskih krožkih ali morda tudi kako drugače? Zavedamo se pomembnosti teh dejavnosti v našem zamejskem prostoru, v katere smo tudi sami vključeni, poudariti pa hočemo, da to še ni in ne more biti vse. Hvaležni smo zato tistim, ki so to spoznali in tudi javno izrazili.

VSTAJENJE

Bog nas je odrešil, da bi se vrnili k njemu, da bi se mu zaupali, kakor je on nam zaupal svojega lastnega Sina, da bi se mu dali, kakor se je on nam dal v svoji »blazni« ljubezni do človeka. Kristus ni rešil sebe, ker je hotel rešiti nas. In vstal je poveljan. Kdaj bomo tudi mi umrli sebi in odvrgli nepotrebno »orožje«, kdaj bomo od svojega skrca odvalili kamen, da bo iz groba, kamor smo ga mi sami postavili, vendar vstal Kristus, božji Sin v vsej svoji slavi, da se bo naše srce iz trohnečega groba egoizma in nadutosti spremenilo v svetišče, v skriti hram božje odrešenjske ljubezni, ki nas kliče v odnos, v življenje, v vstajenje!

»Čas je, da od spanja vstanemo« (Rim 13, 11) in da začnemo gledati nase, na druge in na svet z očmi vstalega Kristusa, ki naj nas bivanjsko utrdi, da ne bomo skrbeli več zase, da nas ne bo strah pokazati se pred komerkoli in povedati, kdo smo, kakšne so naše želje, naša hrepenenja.

Naj bo ta Velika noč za vse nas povratek k studencu Žive vere. K njemu se v vsej svoji bratski različenosti napotimo za vstajim Kristusom, da bi ob njem dobili moči in se po njegovem zgledu naučili sprejemati, odpustiti, ljubiti.

Skupina IZVIR

Izjava o Sloveniji Slovenskih krščanskih demokratov

Po prvi svetovni vojni smo zamenjali Slovenci z navno vero v moč Wilsonovih točk in kot nosilci jugoslovanske ideje avstrijski državni okvir za jugoslovanskega. Ne v enem ne v drugem nismo bili kot narod v celem priznani in upoštevani.

Po drugi svetovni vojni je še enkrat v nedemokratskih razmerah nastala druga Jugoslavija. Tudi ta ni rešila svojih nacionalnih vprašanj. Z nakopičenimi nasprotji in napredujočo iracionalnostjo ostaja edina resna nevarnost za miroljuben razvoj na Balkanu in v Evropi.

Pred našimi očmi se odvija tretja velika preobrazba Evrope v dvajsetem stoletju. Čas je, da si Slovenci suvereno, brez

zavezanosti centrom moči izven Slovenije, sami volimo vero in postavimo kot evropski narod po kulturi, zgodovini in geografiji. Izhajajoč iz Majniške deklaracije se zavzemamo za polno suverenost slovenske države, ki naj jo zakoniti nova slovenska ustava. Ta volja temelji na mednarodno priznanih pravicah narodov do samoodločbe in odcepitve. Jugoslavija je za nas možen državni okvir samo pod pogojem, če bi se z drugimi narodi v njej prostovoljno in enakopravno dogovorili za novo, vsem ustrezno državno ureditev v obliki konfederacije.

Ljubljana, 27. 1. 1990

Predsednik SKD: Lojze Peterle

Prijateljski stisk roke — Janez Pavel II. in Lojze Peterle

Medškofijsko zborovanje Treh Benečij

S hitrimi koraki se bliža 28. april, ko se bodo odprla velika vrata kongresne palače v Gradu, da bi skoz nje vstopili udeleženci prvega medškofijskega zborovanja Treh Benečij. Pripravljalni odbor meni, da bo prisotnih na tem srečanju kar 525 delegatov in približno 250 gostov iz petnajstih škofij tega ozemlja in od drugod. Naša goriška škofija bo poslala na zborovanje 26 predstavnikov, med katerimi so trije Slovenci: dva duhovnika in ena laikinja.

ROMANJE REDOVNIKOV IN REDOVNIC

V pripravo na to zborovanje se v teh zadnjih dneh vrstijo romanja v oglejsko baziliko. Ta je s svojimi starodavnimi izkopaninami priča prve evangelizacije na naših tleh. Tu se zbirajo verniki tudi danes, da bi spoznali korenine svoje krščanske vere, da bi se vanjo poglobili in po njej tudi živeli.

V ta namen so se 24. marca zbrali v Ogleju redovniki in redovnice iz petnajstih škofij Treh Benečij. Med njimi je bilo opaziti prisotnost tudi slovenskih redovnic kakor Marijinih sester in drugih. Enodnevno skupno bivanje jih je povežalo v molitvi hvalnic, poslušanju božje besede, slovesni evharistični daritvi, ki ji je predsedoval škof iz Vicenze Pietro Nonis in v sklepni svečani večerjani. Gotovo ni zmanjkalo časa za nova spoznanja, obujanje starih prijateljstev in veselja ob pogledu na tako številno in pisano množico raznorodnih habitov in pokrival.

ŠKOFIJSKO ROMANJE

Goriški nadškof želi, da bi tudi pri nas molili za uspeh srečanja. Zato nas je povabil v soboto 31.3. na romanje v Oglej, kjer smo obujali spomine na prvo krščansko skupnost. Po poti, ki pelje mimo nekdanjega pristanišča v baziliko, nam je g. Duilio Corgnalli, urednik videmskega škofijskega glasila »La Vita Cattolica«, razlagal, kako so prišli prvi kristjani v Oglej, odkod so prišli in kje so se naselili. Govoril nam je o prvih škofih in diakonih, še posebej o naših škofijskih in goriških mestnih zavetnikih.

Procesija, ki se je razvila za kri-

žem, je pod vodstvom g. nadškofa prispela v baziliko, kjer je bilo na programu spokorno bogoslužje in spoved. Kdor je želel, je mogel opraviti zakrament sprave. Romanje je zaključilo kratko zahvalno bogoslužje, med katerim so romarji zmolili molitev za uspeh zborovanja. Del te molitve je posredovala romarica v slovenskem jeziku. Tudi Slovenci smo bili zastopani na tem romanju, škoda le, da nas je bilo tako malo.

SREČANJE MLADINSKIH SODELAVCEV

Naslednji dan, v nedeljo 1. aprila, so se v kongresni hali v Gradu srečali predstavniki vseh tistih, ki vodijo po župnijah otroške in mladinske veroučne skupine. Slovenske župnije tega žal ne poznajo, saj poleg verouka v šoli nimamo nikakršnih katehez v župnijah. Zato je našo dekanijo zastopala učiteljica, ki poučuje verouk na osnovni šoli.

Srečanje je bilo vsekakor zanimivo. Po sprejemu v kongresnih prostorih in pozdravih so se udeleženci porazdelili v skupine, kjer so se pogovarjali o perečih problemih, ki tarejo naše Cerkve: kateheze, mladinska pastoralna, brezcilnost življenja mladih ipd. Približno ob 13. uri so se zopet zbrali in si izmenjali izkušnje, ki so jih bili deležni po skupinah.

Popoldne je predsedoval njihovevemu evharističnemu slavu goriški nadškof, v homiliji pa jim je spregovoril videmski pomožni škof Pietro Brollo. Zborovanje mladih je zelo dobro pripravila in vodila mladinska pastoralna služba videmske nadškofije. Upamo, da bodo njihove izkušnje pomagale tudi našim cerkvenim skupnostim v štandreški in devinski dekaniji.

ŠKOFIJSKI DELEGATI

Kot smo že omenili, bo na zborovanju predstavljalo našo goriško škofijo 26 delegatov, med njimi msgr. Oskar Simčič, katehistinja Olga Tavčar in kaplan Karel Bolčina. Delegati so se v soboto, 7. aprila srečali že drugič in pregledali dosedanje delo. Vsak je prebral v skrženi obliki svoj referat, ki ga misli podati na zborovanju v skupini, kateri je dodeljen.

Nedeljske volitve v Sloveniji

V nedeljo, 8. aprila so imeli v Republiki Sloveniji volitve. Vtisi s teh volitev so naslednji:

Volitve so bile svobodne in nikjer ni bilo kakih vidnejših incidentov. Neki časopis je zapisal, da so ljudje hodili volit zbrani, kot bi šli v cerkev.

Udeležba je bila dobra: volilo je 76 % upravičencev ali 1.133.000 volilcev.

Sistem volitev je bil zelo zapleten. Volili so: predsednika republike; predsedstvo, ki ima pet članov; potem volitve v zbor občin republiške skupščine ter končno v družbenopolitični zbor republiške skupščine. Pa še ene volitve: v zbor združenega dela republiške skupščine. V ta zbor so kmetje volili v nedeljo, delavci pa volijo v četrtek, 12. aprila. Vsak volilec je torej dobil v roke 4 glasovnice, kmetje celo pet. Ni bilo torej lahko se znati v volilni kabini.

Za boljše razumevanje povejmo, da je sedanji slovenski parlament sestavljen iz treh skupščin: zbor občin, družbenopolitični zbor in zbor združenega dela. V ta zadnji zbor volijo samo kmetje in tisti, ki so v kakem delovnem razmerju. Politčno važni pa so: predsednik, predsedstvo in družbenopolitični zbor.

Izidi so nekoliko presenetli. Za predsednika je Milan Kučan, komunist, dobil največ glasov, 44 %, kandidat DEMOS-a (združena opozicija) Jože Pučnik 26 %, naslednji kandidat Ivan Kramberger (neodvisen) 18,8 %, kandidat liberalne stranke Marko Demšar 10,5 %. Ker noben kandidat ni dobil absolutne večine, se bodo v nedeljo, 22. aprila vršile nove volitve za predsednika med Kučanom in Pučnikom. Predvidevajo, da bodo liberalci volili Kučana. V takem primeru bi moral zmagati Kučan. Vendar bomo videli.

V predsedstvo so bili izvoljeni: Ciril Zlobec in Matjaž Kmecl, levičarja, ter Ivan Oman in Dušan Plut od DEMOS-a.

Za družbenopolitični zbor je DEMOS zbral 53 % glasov, ostalo si delijo stranke levega bloka.

To so rezultati nedeljskih volitev. Komentarji so različni. »Delo« naslavlja uvodnik: Slovenci so za mlačne. Zahodni časopisi se čudijo, da Slovenci niso dali nezaupnice partiji, kot so to storili v drugih vzhodnih državah, saj je komunist Kučan dobil največ glasov, in tudi ZKS (partija) se je dobro odrezala.

V tem vidijo anomalijo z drugimi vzhodnimi državami. Razlago je že lani dal Drago Jančar: »Partija v Sloveniji ni isto kot Partija na Poljskem ali na Češkem. Slovenska revolucija je poleg impulzov, ki jih je dobila od zunaj, rasla tudi iz domačih razmer in socialnega gneva, deloma tudi nacionalnega« (Mladika, 9-89).

Lahko bi dodali še nekaj. Kljub vsemu zlu, ki ga je Partija povzročila tudi Slovincem, vendar slovensko gospodarstvo ni tako na psu, kot je na Poljskem ali Madžarskem. Prav zato so za Partijo glasovali predvsem Primorci ter Ljubljanačani, torej tisti, ki se jim gospodarsko razmeroma najbolj godi. Primorcem tudi zaradi italijanskih penzij. Poleg tega je Milan Kučan le nekak »heroj« zavoljo svojega upora srbski Partiji in Miloševiću.

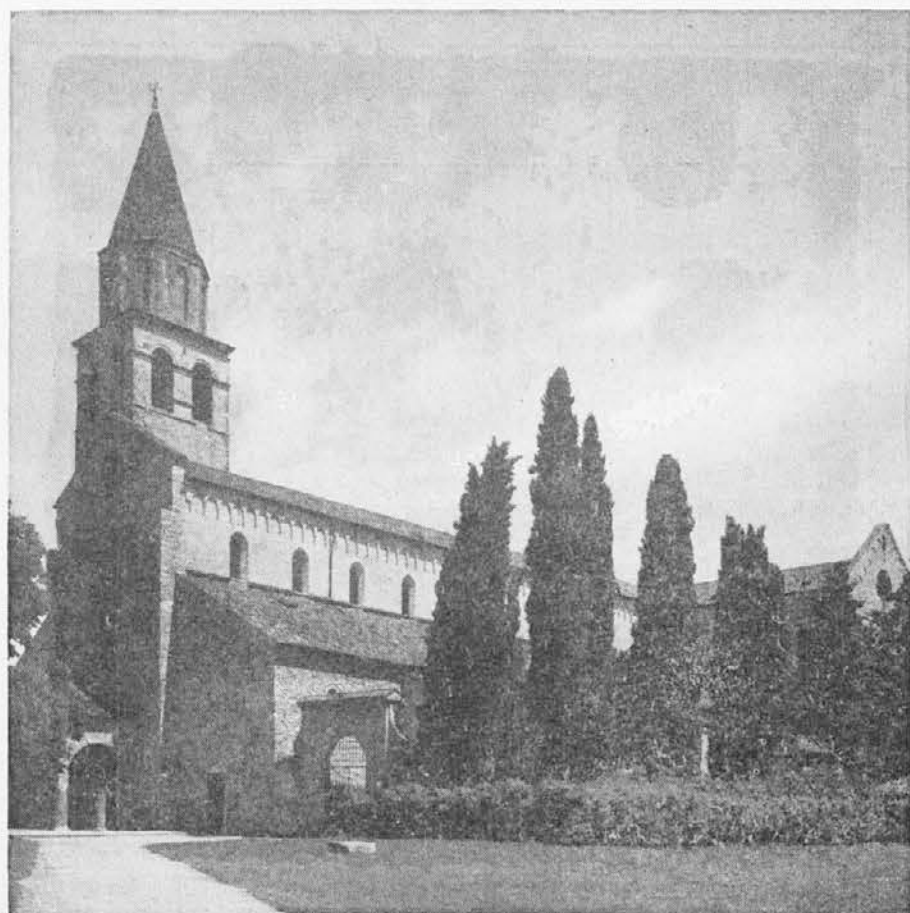
Zasedanje evropskih manjšin v Bruslju

Prejšnji teden je bilo v Bruslju pomembno zasedanje predstavnikov evropskih narodnostnih manjšin iz držav Evropske gospodarske skupnosti. Na sedežu Evropskega parlamenta so se zbrali manjšinski predstavniki, povezani v Svobodno evropsko zvezo (Alliance Libre Européenne). Od Irske in Škotske ter Walesa v Veliki Britaniji do Bretoncev, Alzačanov, Okcitanov in Korzičanov v Franciji, pa spet Baskov, Andaluzijcev, Kataloncev v Španiji, vse tja do Sardincev, Slovencev, Furlanov, Valdostancev in Italijani — vse to se je zbralo, da skupno prerešeta položaj med posameznimi manjšinami in zvezi z uradno Evropo.

Na zasedanju so bili prisotni številni evropski poslanci, izvoljeni na raznih manjšinskih in avtonomističnih listah. Predsedoval je baskovski evropski poslanec Karel Goraikotxia, ki je tudi predsednik ALE-ja.

SSK je na zasedanju v belgijski prestolnici zastopal deželni podtajnik Andrej Bratuž. V svojem posegu je med drugim orisal sedanji položaj slovenske manjšine v Italiji, še posebej v zadevi zakonske zaščite in poudaril nezadovoljvi vladni predlog. Nadalje je slovenski predstavnik podčrtal evropsko zavzetost stranke, ki aktivno sodeluje na evropskih volitvah.

Oglej in oglejska bazilika

Oglejska bazilika

Od 28. aprila do 1. maja bo v Ogleju in bližnjem Gradežu shod Cerkva iz Treh Benečij. Predstavniki vseh škofij iz Treh Benečij se bodo zbrali, da razmišljajo, molijo, sprejmejo potrebne sklepe za obnovo verskega življenja v naših škofijah. Zato si nekoliko oglejmo zgodovino Ogleja in njegove bazilike.

OGLEJ

Oglej (Aquileia od aquila - orel) je staro mesto. Ustanovili so ga Rimljani leta 181 pred Kr. kot vojaško kolonijo, ki naj brani dohod v Italijo. Nastanili so 3.000 vojakov-kolonov.

V naslednjih desetletjih so pripeljali še nove vojake. Z njimi so prišle družine, prišli so trgovci in Oglej se je širil; njegov strateški in trgovski pomen je raste, saj je bil ne samo važno križišče cest, temveč tudi trgovsko pristanišče. Iz Ogleja so tekle ceste na zahod v severno Italijo, na sever proti Noriku (Koroška in Avstrija), na vzhod v Istro ter po Vipavski dolini proti Emoni (Ljubljani) in dalje v Panonijo. Po ustju Nadiže (Natissa) je bil Oglej povezan z morjem in zato tudi važno pristanišče ob severnem Jadranu. Kot vsa tedanja mesta je bil obzidan, in ker se je širil, so širili tudi njegovo obzidje. V tretjem stoletju po Kristusu so trčili, da je šesto mesto v rimskem imperiju po številu prebivalcev in po važnosti.

Vse to je bil Oglej, dokler ga niso Huni leta 451 zavzeli, izropali in zažgali. Od takrat dalje je nezadržno propadal skozi ves srednji vek, da je postal le večja vas, kot je danes.

KRŠČANSTVO V OGLEJU

Kdaj je prišlo v Oglej krščanstvo, ni mogoče ugotoviti. Staro izročilo pravi, da sta ga prinesla sv. Mohor in Fortunat iz Rima. Bolj verjetno je, da je došlo z Vzhoda, saj je imel Oglej krepke zveze z Vzhodom. Vsekakor je morala biti v Ogleju dokaj številna krščanska skupnost, ki je po letu 313 krepko stopila v javnost pod škofom Teodorom.

Preganjanja kristjanov za časa rimskih cesarjev tudi Ogleju niso prizanesla. Zato imamo vrsto oglejskih mučencev od sv. Mohorja in Fortunata dalje. Obširno in dokumentirano razpravlja o oglejskih mučencih Rajko Bratoš v svoji študiji »Krščanstvo v Ogleju«, ki je izšla v zbirki Acta Ecclesiae Sloveniae leta 1986. Gre za sv. Mohorja in Fortunata, za mučenke Evfemijo, Dorotejo, Teklo in Erazmo. Pa mučence Hilarija in Tacijana, Feliksa in Fortunata in za družino Kancijev. Le po je število teh prvih pričevalcev za Kristusa v oglejski Cerkvi, ki so s krvjo napojili zemljo Ogleja in sosednjih krajev, da je po milanskem ediktu Cerkev v naših krajih tako močno stopila na dan.

OGLEJSKA BAZILIKA

Cesar Konstantin je s svojim ediktom v Milanu leta 313 priznal versko svobodo kristjanom. Takrat so tudi kristjani v Ogleju svobodno zadihali. Njihov škof Teodor je takoj odkupil del skladišč ob pristanišču in dal zgraditi prvo cerkev s potrebnimi liturgičnimi prostori. Gre za kraj sedanje bazilike, trga pred baziliko in za travnik na južni strani bazilike. Kmalu je ta Teodorova bazilika po-

stala pretesna in začeli so jo širiti in dozidavati nove prostore. Tako je bilo do leta 451, ko so Atila in njegovi Huni zavzeli Oglej.

Od takrat si Oglej ni več opomogel, začel je vedno bolj propadati, kot smo omenili. Skupaj z mestom je propadala tudi bazilika. V IX. stoletju jo je patriarh Maksencij nekoliko popravil. Temeljito pa jo je prenovil patriarh Popon. Prenovljeno baziliko je patriarh slovesno posvetil 13. julija 1031. Zaradi tega se cerkev imenuje Poponova bazilika, četudi je ni on zgradil, marveč le temeljito popravil in dal zgraditi visoki zvonik, ki je najvišji v naši deželi.

Tudi kasneje so morali baziliko še popravljati, zlasti po potresu leta 1348. Patriarh Markvard iz Landeka je moral dati obnoviti vse zidovje od stebrov navzgor do strehe in sicer v gotškem slogu, ki je takrat prevladoval v Evropi. Prej je bila bazilika zgrajena v romanskem slogu. Popon je baziliko posvetil Mariji vnebovzeti in sv. Mohorju in Fortunatu.

Ko so okoli leta 1910 opravljali razna dela v baziliki, so odkrili prvotni tlak iz časov škofa Teodora. Gre za največjo z mozaikom pokrito površino v zahodnem svetu (750 kv. m).

* * *

Shod Treh Benečij bo pomenil vrnitev h koreninam naše vere. K tem koreninam je poromal tudi A. M. Slomšek, ko je bil še spiritual v Celovcu. Morda mu je kasneje prav ta obisk Ogleja navdahnul misel, da je družbo za izdajanje dobrih knjig za Slovence posvetil prav sv. Mohorju.

(r+r)

Obnovljene freske Sikstinske kapele

Po skoro desetih letih dela so prenovili freske na stropu Sikstinske kapele. Ogledal si jih je tudi sv. oče. Pravijo, da so sedaj freske kot nove. Zasvetile so se v barvah, kot so si jih zamislili Michelangelo in drugi umetniki. Stroške so plačali Japonci.

Sedaj so začeli obnavljati še »Poslednjo sodbo« (Giudizio universale), ki je v celoti Michelangelovo delo. Obnavljanje naj bi trajalo tri leta.

Danes in vselej Kristus rešuje

Opazoval sem, kako se prebujajo pomlad...

Kako se zjutraj prebujajo mesto.

Vse, kar je živo, nekam hiti... vsem se mudi...

Beseda, dve... mimogrede na vogalu, na tržnici:

Kmetje vozijo gnoj, orjejo, sadijo, sejejo, zalivajo...

Opazoval sem mehanika:

Ležal je med kolesi, ves preznojen, toda srečen, ker je našel napako.

Lotil se je drugega, tretjega avta: vedno ključ, vijaki,

rezervni deli, vedno nekaj novega...

Videl sem, kako negotovo je to delo.

Koliko upanja je v našem delu,

koliko zanesenosti, sposobnosti, talentov, darov...

Vsak dela, ker hoče uspeti,

videti sadove svojega dela...

Vzgojitelji, učitelji, profesorji: hočejo znanje...

Zdravniki zdravje...

Podjetniki uspeh svojega podjetja...

Sportniki najboljše rezultate...

Vsi ljudje nekam hitimo, nekaj hočemo...

Vsi vedno nekaj spreminjajo, izpopolnjujejo,

na novo ustvarjajo, izboljšujejo...

Hočejo popolnejše življenje, boljše življenje...

KAJ PA JAZ?

Kaj pa jaz? Udeleženec vsega, kar je Kristus pripravil za tiste, ki vanj verujejo?

Kaj pa jaz, delam kakor drugi delajo?

Kako pa naj jaz vzgajam, napredujem, vzpodbujam,

usmerjam in spreobračam?

Koliko in kako dolgo bo moral Bog še mene čakati,

da pridem k pameti?

Kaj pravzaprav Bog sploh pričakuje od mene:

Ali se Bog sploh lahko zanese tudi name?

Odgovorov je pri teh vprašanjih gotovo več.

Toda med najpreprostejšimi so gotovo tudi naslednji:

Bog od mene pričakuje, da sem to, kar sem.

Da sem, kar sem:

nekdo dobra, ljubeča mati,

pokončen in neomajen oče,

pošten delavec, uslužbenec,

nekdo kot najpožrtvovalnejša babica ali dedek.

TO IN NIČ DRUGEGA!

To s Kristusovim naukom v srcu: Ljubiti bližnjega.

To danes in jutri.

To na veliki petek in na Veliko noč ob slovesni aleluji.

Večkrat tako v pogovoru slišim:

Oh, kaj vse bi bil, kaj vse bi storil... pa kaj ko je danes...

Kaj vse bi lahko bil, če bi bil...

Le malokdo se ob podobnih vzdihih tudi vpraša,

za kaj vse bi bil prikrajšan, če ne bi bil to, kar je.

Če ne bi bil to, kar sem, ne bi vedel za ta naš jokajoči jezik,

ne bi poznal teh lepih izkrcavljenih melodij in pesmi.

Prikrajšan bi bil za vse hribe in doline... za Triglav,

Pohorje, vse jablane in cviček. Za Savo, Sočo in Dravo...

Za nagelj na prsih... za Sveto in Ptujsko goro...

Če ne bi bil tu, kar sem, ne bi vedel za ciklame, rododendron,

ne za kolovrat in lipo... Okraden bi bil za vse loge in trate,

za vse fantovske krike in razposajene svate.

Ne bi vedel za »Poet tvoj nov Slovincem venec vije«

pa »Rasti, rasti rožmarin«

ali »Oj Doberdob...«

Zato pa moram biti to, kar sem.

Bog je tako hotel in tako želi.

Zato sem ponosen na to, kar sem, saj sem biser v narodu,

ki nikoli ni klonil. Zelena mladika na Kristusu sem v narodu,

ki je vedno dvigal glavo proti zvezdam.

Zelena mladika, ki hoče roditi sadove sem,

zakoreninjen v ilo in krš, v lapor in kamen, ki ga Bog ljubi po svoje.

Sem delček naroda, ki je Bogu vedno pel po svoje,

molil po svoje, ga ljubil po svoje...

Tukaj je moje okolje, tukaj moram rasti. Iz te naše kulture

in duhovnosti moram črpati življenjsko moč.

Iz teh zakramentov, iz tega oltarja, s temi ljudmi.

Kristus-Bog ne odrešuje brez mene,

brez mojega sodelovanja, brez mojih darov,

brez moje prizadevnosti, brez moje ljubezni...

Ko živimo samo zase, se uničujemo,

ko živimo za druge, se uredničujemo...

V tem je lepota, je smisel in osupljivost našega življenja.

Ne, in še enkrat ne, jaz nočem biti

smokva brez sadu...

služabnik, ki je talent zakopal,

mladika, ki ne daje sadu...

PREROK JONA

Saj me ne čakaš več,

ne čakaš več

tam sredi ceste, bele ceste

na poti v Ninive.

Preveč prebil sem uric pri taverni,

preveč izpraznil čaš sem pri bokalu,

zdaj vse je preč. Saj me ne čakaš več,

ne čakaš več.

Vendar,

moj krik Te morda le privabi,

če v hrupu mesta sem pozabil,

da svet je Tvoja resnica, moj privid:

da zmerom čakaš, ker na križ pribit...

Razmišljanje o pokori

Imam prijateljico, ki od svoje poroke (tega je 10 let) ni bila več pri spovedi (pa tudi takrat samo zato, ker je župnik tako »zahteval«) in tudi sicer ni ravno pogosta obiskovalka cerkve. Ni časa, ne čuti potrebe, pač pa me večkrat začudeno sprašuje, kaj mene tolikokrat vodi k spovedi, kaj imam tam povedati, ko vendar hodim vsako nedeljo k maši in se držim zapovedi. Kaj naj bi zame sploh bil greh? Ona da bo že z Bogom poravnala račune in se mu opravičila (upam, da bo takrat našla čas, ko ji ga pa vedno primanjkuje), za to pa ne potrebuje posrednika, ki je morda celo večji grešnik kot ona sama. Ve povedati, da njihov domači župnik »živi« skupaj z gospodinjo, da imajo mnogi duhovniki celo otroke in se obnašajo kot ne bi bili duhovniki. Ona pa lahko moli doma in ne potrebuje hoditi za to v cerkev, kjer tako in tako nikogar ne pozna... Zakaj, po tem se ne vpraša.

Da ni ravno tako, ji je pred nedavnim, v skupini, povedal duhovnik, ki pripravlja njenega sina na prvo sv. obhajilo. Le-ta je namreč sklical skupaj starše, da bi se z njimi pogovoril o postnem času. Ker jo je bilo »strah«, me je prosila, naj grem z njo in ustregla sem ji, saj je tudi mene zanimalo, kakšna družčina bo to. Bilo pa je porazno. Prvič: bilo nas je samo osem (čez 30 otrok pa bo šlo k obhajilu); drugič: nisem bila na pravem mestu, saj ostali niti pojma niso imeli o osnovnih krščanskih načelih. Nazadnje se je razgovor odvijal v čisto drugo smer kot je bil prvotni namen — saj so morali razčistiti najprej preproste stvari.

Prejšnji teden je bila na ponovnem srečanju sama, saj mene ni več zanimalo. Tokrat je slišala, kaj sploh pomenijo veliki četrtki, petek in sobota. Všeč ji je bilo in še bo šla, saj ne more dopustiti, da bi sin več vedel kot ona, oz. ona ne bi znala odgovoriti na razna sinova vprašanja. Že pred kratkim, ko mu je hotela pomagati pri veroučni uri, ji je odgovoril: Ti se ne spoznaš, mi bo že teta pomagala. Najbrž ji ni bilo vseeno.

Prav zanima pa me, kaj bo, ko bodo govorili o spokornosti, o spovedi. Saj je za vsakega mlačnega oz. neodločnega kristjana pot do priznanja krivde daljša in težja. Ne vemo pa ne dneva ne ure. Sicer pa ni najhujše pasti — hudo je obležati ali ne več vstati. To se mi zdi tako kot pri madežu na obleki: če ga izperem takoj, se nič ne pozna in ni problemov. Če ga pustimo in morda dodamo še nove, je čiščenje težavnejše in dolgotrajnejše. Ali morda celo nemogoče. Pri Bogu pa ni nič nemogočega, saj je vsak, ki se je resnično kesal, dobil odpuščanje in je bil rešen more, ki ga je težila.

Za marsikoga izmed nas je morda že prišel čas, ko je bil poln odpora do vsega krščanskega, ko ni vedel ne naprej ne nazaj in se mu je zdelo nesmiselno vse to pripovedovati neki tuji osebi-spovedniku. Tisoč izgovorov iščemo, samo da še ne bi bilo potrebno očistiti vesti, ki kljuje in opominja, da kar boli. In nazadnje si dopovedujemo celo, da nas duhovnik ne bo razumel, nas bo okregal ali napodil, čeprav »sam ni nič boljši« od nas. Tako težka je včasih vrnitev k Bogu.

Res je: tudi duhovnik je samo človek, tudi on je grešnik kot mi — podvržen izvirnemu grehu in dnevno izpostavljen boju za zmago dobrega nad hudim. Toda Kristus mu je dal čudovito moč odpuščanja grehov. Naj bo torej še tako »siten«, še tako »staromoden«, še tako »grešen«, njegove besede: Opuščeni so ti tvoji grehi, pojdi in ne greši več, so kot balzam za ranjeno dušo, kot najlepše darilo za povratek v novo življenje. In tega se mi včasih, ko kar mimogrede opravimo »pranje«, premalo zavedamo. Zapravljamo življenje »v tri dni«, nikjer ne najdemo zadovoljitve (ker jo pač iščemo v nepomembnih, minljivih stvareh) in samo tarnamo in čakamo, da se brez našega sodelovanja kaj spremeni.

Kaj ko bi vsaj veliki teden ali po Veliki noči pomislili na besede: Kaj človeku pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Potem nam bo tudi veliko-nočna skrivnost postala sprejemljiva. In sreča se bo vrnila v naše srce, ki tako hrepeni po dobrem.

Jože Cukale - Indija

Veselo Alelujo!

R.B.

Pomoč vernikom v SZ

Mesečno glasilo ustanove »Pomoč Cerkvi v stiski« v marčni številki pove, kolikšno pomoč nudi vernikom v Sovjetski zvezi. Lani je ustanova prejela 90.000 pisem iz

Ukrajine s prošnjo za knjige verske vsebine. Odposlala pa je 70.000 zavojev s knjigami na 40.000 naslovov. Ustanova pošilja knjige v ukrajinskem, ruskem, beloruskem, litvanskem, letonskem, poljskem in nemškem jeziku. Za te knjige je usta-

nova potrošila nad milijardo lir. Na novo odprtim semeniščem in bogoslovjem pošilja potrebne knjige, pisalne stroje, fotokopirne aparate. Za cerkve kupuje kelihe, mašno obleko. Duhovnikom preskrbi avtomobile, da lažje vršijo dušno pastirstvo.

Naši misijonarji pišejo

INDIJA

Misijonarka Terezija Medvešček:

Po msgr. Jezerniku sem prejela lepo vsoto. Bog in Marija bosta bogata plačnika. (S. Terezija Medvešček bo 5. avgusta slavila 60-letnico redovnih obljud; v misijonih je že 59 let. - Op. ur.). Če gledam v preteklost, se moram Bogu zahvaliti za pomoč pri vsakem delu in v težavah. Naše misijonsko delo, hvala Bogu in Mariji, kar lepo napreduje, zlasti v raznih revnih novih postojankah. Uporabljam priložnost in voščim vsem veselo Veliko noč.

MADAGASKAR

Oglaš se misijonarka Terezija Pavlič:

Sporočam, da sem te dni prejela pismo s poslanim čekom 430 ameriških dolarjev, ki prihaja od vas in vaših sodelavcev. Vam in vsem prisrčna hvala. Tako vse prav pride in o pravem času. (Terezija Pavlič deluje med gobavci. - Op. ur.). Mi kot vedno, zdravimo bolnike. Vrsti se sprejemanje in odhajanje. Napredek je v tem, da sami pridejo, sprejmejo določen čas za zdravljenje, nato se vračajo domov. Ne verjamejo pa, da so zdravi za celo življenje; še vedno se čutijo izločene od ostalih ljudi. Zelo radi ostanejo pri nas, ker so pač preskrbljeni z vsem: zdravili, stanovanjem, hrano, obleko. Delajo pa le eno uro na dan. Seveda si sami kuhajo, perejo, pospravljajo sobe, pometajo dvorišče itd. Imajo pa tudi šolo vsako popoldne.

Veliko molimo za vse dobrotnike in njih potrebe. Veselo Alelujo vam želim!

Tudi misijonar Ivan Stanta sporoča:

Prav iz srca se vam zahvaljujem za lepo pomoč. Bog naj vam obilno povrne! Zaradi vaše darežljivosti imam občutek, da pomagam tistim, ki v starosti in boleznih nimajo nikogar, ki bi se jih spomnil. Prav je imel Kristus, ko je rekel: Revne boste imeli vedno med seboj. Kjer koli človek dela ali se nahaja, povsod najde trpeče brate, v katerih se skriva Kristus.

Vse najboljše za velikonočne praznike!

JAPONSKA

Iz pisma Vladimira Kosa:

Včeraj mi je preč. g. Jezernik poslal vaš veliki, dragoceni misijonski dar. Po vas bi rad izrekel svojo hvaležnost vsem članicam Marijine kongregacije. Hvaležnost in občudovanje, da toliko dobrega zmorete s svojimi šibkimi močmi. Ali se v tem delovanju ne kaže posebno ljubezen, poseben vpliv, posebna intimna ljubezen naše ljube nebeške Matere Marije? Drugače si tega ne morem razložiti.

Da se vsaj nekoliko oddolžim, bom za vas vse daroval sv. mašo 25. marca, ki se ga — menim — tudi v nebesih veselijo. (Ta pisma so bila poslana Marijini družbi v Rojano.)

BOTSWANA

S. Zora Škerlj se je oglasila iz Botswane, iz najbolj zapuščene dežele v Afriki. Neki svoji dobrotnici piše:

Pred nekaj tedni sem prejela vaš zares velikodušen dar. Uporabila ga bom za sledeče: en del za naše programe z najrevnejšimi in to so Bušmani, drugi del za mladino v naših katoliških skupinah. Sedaj, ko imamo socialnega delavca izključno za Bušmane, že bolj poznamo njih potrebe in jim moremo bolj učinkovito pomagati. Sedaj povezujemo družine v oddaljenih puščavskih predelih in njihove otroke, ki so končali vsaj osnovno ali srednjo šolo in pridejo v mesto, da nadaljujejo s šolo ali da najdejo delo. Prav prejšnji teden je prispelo v mesto osem

mladih deklet, da se vpišejo v vajeniško šolo. Prišle so v obrabljenih oblekah, z raztrgano odejo, brez fیکا v žepu. To je samo eden od stotih primerov. Če so končale osnovno šolo tam sredi puščave z nekvalificiranimi učitelji, se morale učiti domači sestvanski jezik in še angleščino, je to zanje velik uspeh in zaslužijo vsi pomoč.

Veseli boste, da je izmed skupin mladih katoliških fantov in deklet, ki jih podpiramo, sedaj sedem bogoslovcev. Eden teh bo letos posvečen v mašnika.

Prav danes (11. febr.) sem se vrnila z vikenda s starejšo mladino, ki se pripravljala, da bo vodila mlajše. Med njimi sta bila tudi dva bogoslovca, med dekleti pa dve novinki iz reda domačih sester. To je izredno lep sad za našo mlado Cerkev tu v Botswani, kjer imamo šele tri domače duhovnike.

Te dni imamo dež, kar je za nas res božji blagoslov. Za koruzo in oves je sicer pozen, a bo vsaj pomagal travi in drevju, kakor tudi zalagam vode za nas vse.

Misijonar Jože Cukale ter m. Terezija

Tri noči

So tri noči — čez zemljepis življenja. Le kdo in kje nas bo tega uči? Morda za to iz slovnice trpljenja nam sam Gospod izbira snov berila,

Gospod Ljubezni.

Odkar je Božji Sin rodil se Človek, božična noč se vrača z zvezdami, da s svežim sijem osvetli domove, da najdejo smehljaj in up v temini in luč ljubezni.

Odkod ta luč, ki ne pozna zatona? Ki brez ovir na zvezdnatih poteh se vrača k nam, pa naj je zemska cona v vrtincih sil, v meglah, v vetrov smereh in brez lučk ljubezni.

Prelistajva vse vigredne spomine: na skali Križ stoji in dan je noč — Velika noč v osrčju zgodovine, in v Križ je vtisnjeno umirajoče

Srce ljubezni,

kako objema ranjena stoletja do zadnje božje-srčne kapljice. In Križ žari od sile razodetja, ker tretji dan hudobno Smrt odžene

Gospod Ljubezen.

In tretja noč je zadnja — prav z naju. Ko zase prosim, tebi rad želim: morda ne bo tako lepó kot v raju, a naj z Boga smehljajem zadnji rima se dih ljubezni.

Vladimir Kos

UTRIP CERKVE

Srečanje krščanskih Cerkev Srednjega Vzhoda

Po 15 stoletjih ločitve je prišlo do srečanja krščanskih Cerkev Srednjega Vzhoda na Cipru od 23. do 28. januarja. Krščanske Cerkev Srednjega Vzhoda so bile med seboj že povezane, a brez katoličanstva. Pogajanja so trajala 15 let in končno je tudi katoliška Cerkev stopila v Svet Cerkev Srednjega Vzhoda.

Vseh kristjanov na Srednjem Vzhodu je 15 milijonov. Polovica teh je koptov (Egipt). Katoličanov je nekaj nad dva milijona, a so razdeljeni na različne obrede. Vzhodne Cerkev imajo številno emigracijo v Evropi in v obeh Amerikah, skoraj 10 milijonov.

Pri srečanju na Cipru je bil izvoljen za soprodsednika Sveta nadškof iz Libanona Khoury kot zastopnik katoliške Cerkev. Na Cipru je bilo prisotnih 10 patriarhov in 50 škofov, vseh delegatov pa je bilo 200.

Splošno mnenje je, da je srečanje teh kristjanov velik dogodek in odpira pot koristnemu sodelovanju in zbližanju.

Za Veliko noč želijo vse dobro:

KOSIČ

TRGOVINI
OBUTVE

»KOSIČ BENEDIKT«

Ulica Raštel, 7 - Telefon 535162

»KOSIČ K2«

Ulica Oberdan, 7 - Telefon 535520

VSE ZA ŠPORT

Ulica Raštel, 21
Telefon 531884

VELIKA IZBIRA ŠPORTNIH ARTIKLOV

VSE ZA DOM IN GOSPODINJSTVO

Casalinghi

Ul. Raštel, 17 - Tel. 33465

ARTIKLI ZA DOM IN GOSPODINJSTVO
VSAKOVRSNA DARILA - PORCELAN - KRISTAL

ČER - IMPEX

Splošni import - export

IGOR ČERNIC

GORICA - ul. Vittorio Veneto, 54

Tel. 82159

GOSTILNA

VID PRIMOŽIČ

(pri Pavlinu)

GORICA - Drevored XX. septembra, 138

Tel. 82117

GOSTILNA

FRANC PODVERŠIČ

GORICA - ul. Brigata Pavia, 61
Tel. 530518

SLOV impex s.r.l.

GORICA - ul. Duca d'Aosta, 42

Tel. (0481) 532380

Škof Yao iz Bouake med mladino v Nabrežini

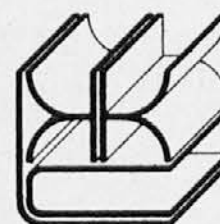
Dar italijanskim šolam

SMREcKK (Slov. mladinski rekreativni kulturni klub), ki družni mlade bivše dijake goriških višjih šol, je hotel prispevati za 18. DOSP vsem italijanskim šolam, ki so se ga udeležile, delo Pavla Stranja »Gli sloveni in Italia dalla A alla Z«.

Omenjeno prijateljsko in kulturno srečanje med višjimi srednjimi šolami večkulturnega in večjezičnega slovenskega in italijanskega prostora imajo člani SMREcKK(a) za posebno važno, ker prispeva k vedno širšemu medsebojnemu spoznavanju in odstranjevanju še obstoječih predsodkov.

Pomožni škof za nadškofijo Zadar

Za pomožnega škofa nadškofije Zadar je sv. oče imenoval dosedanjega rektorja Malega semenišča msgr. Ivana Prendja.

libreria cattolica
katoliška knjigarna

Piazza della Vittoria - Travnik, 25
GORIZIA - GORIZIA (ITALY)
Tel. (0481) 531407

- knjige (revije in specifične knjige po naročilu)
- šolske, pisarniške, tehniške in domače potrebščine
- vse vrste papirja in lepenke
- nabožni predmeti in sveče
- sezonski artikli za okras in darilo
- plošče in muzikasete
- igrače
- pisarniško pohištvo
- fotokopije

Vse najboljše za Veliko noč 1990 želijo :

TOMAUTO

TOMAŽIČ STANISLAV

Zastopstvo za Gorico in provinco

CONCESSIONARIA

AUSTIN ROVER

34170 GORICA - Sedež: ul. Nizza, 15 - Tel. (0481) 533923

ROMAN BAR

(Roman Cotič)

GORICA

Travnik, vogal ul. Roma in Oberdan

ZNANA TRGOVINA Z MESNIMI SPECIALITETNIMI IZDELKI

ALEŠ PINTAR

GORICA - ul. Boccaccio

Tel. 531570

TRGOVINA ČEVLJEV

ANDREJ ČOTAR

GORICA - ul. Rasello, 72

Tel. 533667

URARNA IN ZLATARNA

VIZINTIN ANI IN MARJAN

GORICA

Ul. Monache, 9

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - ITD.

RADISLAV LEOPOLI

GORICA - ul. Brigata Pavia, 46

Tel. 531941

Trattoria Gostilna
1870
Devetak

di Develat Agostino & C. s.n.c.

VRH SV. MIHAELA

Tel. 882005

Vaš Hotel

34170 GORIZIA - GORICA (ITALY) - CORSO ITALIA, 63
TELEF. (0481) 82166/7/8 - TELEX 461154 PAL GO I

TISKARNA BUDIN

GORICA - Riva Piazzutta, 18

Tel. 531676

SUPERMARKET

BERTOLINI WALTER

MOSSA - ul. Isonzo, 19

Tel. 80394

Velika izbira mesa, mesnih izdelkov, perutnine ter divjačine in rib na drobno in na debelo.

Cene ugodne - Odprto vsak dan razen ob ponedeljkih od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure. Obiščite nas! Odšli boste zelo zadovoljni!

GOSTILNA »PRI MIROTU« (DA MIRO)

(Mara Mužina)

SOVODNJE OB SOČI

Tel. 882017

GOSTILNA

SOBAN

JAMLJE

Tel. 411644

MALALAN

DRAGULJARNA: Narodna 28 Tel. 211465

OPTIKA: Proseška, 6 Tel. 213957

OPČINE

PRENOVA

Svet se že nekaj časa giblje v znamenju besede, ki veliko obeta. Ta beseda se glasi »prestrojka«. V imenu perestrojke so se v zadnjih letih zgodile nepričakovane stvari. Padla so carstva, ki so se zdela nepremagljiva...

Lepo bi bilo, ko bi se perestrojka tikala vedno in povsod samo drugih. Je pa že tako, da brez neprestanega prenavljanja, brez posluha za znamenja časa tudi še tako pravilna in prema pot počasi okosteni.

V tej zavesti in ob upoštevanju spodbud, ki prihajajo z najvišjih mest v Cerkvah, se je skupina slovenskih katoličanov v Trstu že pred nekaj leti lotila podviga, ki ga je imenovala »prenova«. Na njen klic se je odzvala kar široka skupina ljudi različnih poklicev (laikov in duhovnikov), starosti in — do neke mere — tudi pogledov. Njen glas je le eden med mnogimi možnimi. Danes smo vajeni večglasnega petja in to velja tudi v našem primeru, saj so pobudniki »prenove« v glavnem aktivni (in opredeljeni) javni delavci. Opredeljevanje v svetnih stvarnostih pa, kot vemo, tudi med kristjani dopušča večglasnost, razen... A do kod seže ta razen?

»Prenova« je izšla iz ugotovitve, da pokoncilski »aggiornamento« pri nas ni še dobil jasne podobe in da je treba marsikaj razčistiti, ko se zdi, da naša skupnost nima jasnih ciljev sredi tolikih potreb, ki jih postavljata čas in naše stanje. V družbenem življenju smo priča pojavom, ki nas kot kristjane nujno silijo k razmišljanju. Vsem je na očeh recimo upadanje obiska verskih obredov ali pa tudi čedalje večja brezbržnost za nauk cerkvenega učiteljstva (celo med vernimi ljudmi). O tem se je razmišljalo, izhajajoč iz stvarnih krajevnih korenin, zgodovine, miselnosti, naše realne številčnosti, načina dela in z namenom, da se preveri, kaj je v naši preteklosti tista dragocenost, ki predstavlja resnično narodno in krščansko tradicijo, kaj sodi med obrabljeno šaro in kaj je tisti vedno enak in obenem vedno sveži »novum« našega časa.

»Prenova« se je tako lotila razčiščenja pogledov na mesto slovenskih katoličanov v zamejstvu, na pluralizem v njihovi sredi, na sodelovanje z drugače mislečimi, na odnose vera-kultura in vero-politika, vse to na podlagi koncilskih teoloških temeljev in nauka sodobnega cerkvenega učiteljstva ter ob upoštevanju vsakodnevnih problematike, zaradi katere trpimo in se trudimo, uspravimo ali nazadujemo. Kratkoročni cilj teh široko zasnovanih posvetov je bil, da bi sestavili seznam najbolj žgočih problemov, ki jih zdaj rešuje vsakdo, kot ve in zna, pa bi bili nujni skupno razmišljanje, določitev najpomembnejših ciljev in povezano delo. Naslednji korak naj bi bil, da bi spoznanja tega skupnega razmišljanja ponudili v premislek in pretres širši slovenski krščanski skupnosti na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji, vse to seveda z namenom, da bi bilo naše delo v bodoče bolj povezano, bolj jasno in bolj kvaliteto.

Dosedanji razgovori, ki so bili izpeljani s pomočjo priznanih strokovnjakov, so zajeli naslednje vidike: prenova nekdanj in danes, osebna in skupnostna prenova, ločitev duhov nekdanj in danes, sodelovanje z drugače mislečimi, avtonomija svetnih stvarnosti in sekularizacija, krščanstvo in politika, krščanstvo in kultura, sožitje v tržaški Cerkvi, oblike naše prisotnosti v mestu.

Iz dosedanjih srečanj so pobudniki sestavili povzetek, ki ga bodo razdelili med vse dosedanje udeležence »prenove«, na razpolago pa bo tudi vsem, ki bi se zanj zanimali (dobiti ga je mogoče vsak ponedeljek pred ali po večeru DSI v ul. Donizetti 3). Iz njega najprej prinašamo krajši »načelni« odlomek:

Prenova mora biti najprej osebna. Temelj naj na osebnem izkustvu. Sleherna prenova sloni na globoki veri, ta pa na božji besedi.

Prenova mora tudi temeljiti na sodobnem cerkvenem nauku. Pri zavzemanju stališč je namreč naša skupnost včasih preveč obrnjena v preteklost. Otrsti se bo treba nerazlikovanja med idejo in člo-

TRGOVINA JESTVIN

PRI DUŠANU

Sovodnje ob Soči

Tel. 882060

vekom, zlorabe imena »katoliški« ter legalizma, ki zanemarljivo osebno versko izkustvo.

Izraz »ločitev duhov« (v Mahničevem smislu) je danes sporen. To nikakor ne pomeni, da je vsako ločevanje danes zastarelo, nasprotno, ljudje se še vedno odločamo za Boga ali proti njemu. Zlasti na področju morale in vrednot kristjan ne more sklepati kompromisov s svojo vestjo. Pač pa postaja jasno, da je za kristjana izredno pomemben slog njegovega nastopanja.

Iskati je treba dialog z drugače mislečimi na skupni človeški podlagi ob ohranjenju lastne identitete. Dialog je zelo zahtevna pot in terja globlje vzgojenega človeka, a je tudi pot, ki danes ne pozna alternative. Pravilno je treba razumeti pojem enotnosti, ki bi jo pravilneje imenovali »edinost«, da se ne sprevrže v posploševanje.

V vsakdanjem življenju je dialog težji kot na papirju. V tem oziru so pri nas povojne razmere katoličane večinoma potiskale v drugorazreden položaj. Skupne pobude običajno prihajajo od drugod, verne pa se jim večkrat le pasivno pridružimo.

Ni teoloških razlogov, da bi se morali odpovedovati lastnim »strukturam«, in še manj seveda graditvi občestva. Samo krščansko občestvo bo v sebi našlo moč, da ne podleže sekulariziranemu okolju. Po drugi strani niti ni ovir, da ne bi kristjani delovali v laičnih, nekonfesijskih strukturah in jih od znotraj preobrazili. Seveda so tudi v tem primeru določene meje. Kristjan, recimo, ne more biti član gibanja, ki deluje proti krščanskim vrednotam.

Sprejemamo pluralistično družbo, ne želimo monopolov ne privilegijev. Kljub temu pa ohranja veljavo staro krščansko socialno geslo: »Preobraziti družbo v smislu evangelija.« Seveda ob spoštovanju splošno sprejetih pravil igre in vesti vsakega posameznega človeka.

Izoginiti se je treba skušnjavi, da bi pozabljali na eshatološko naravnost naše vere. Zanemarjanje eshatološke naravnosti nujno vodo v klerikalizem.

In še iz seznama najbolj perečih vprašanj:

1) Splošno razširjen vtis je, da slovenski katoličani na Tržaškem nismo skupnost, nismo občestvo. Skupno načrtovanje, skupno delovanje je naša šibka točka.

2) Dan za dnem ugotavljamo, da naša krščanska vzgoja šepa. Šolski verouk ni dovolj. Današnji čas zahteva drugačnih prijemov.

6) Glede vloge in delovanja laikov še niso povsem razčiščeni pogledi na dve enako pomembni, a različni poti: prva je delovanje v svetu, druga pa je organiziran apostolat.

7) Odprto je tudi vprašanje delovanja laikov v svetu. Samo z lastnimi strukturami, v nekatoliških strukturah, oboje skupaj?

8) Kultura in kvaliteta. Ni dovolj, da je kultura »katoliška«. Prav ker je katoliška, mora biti še bolj kvaliteta.

Po daljšem premoru bodo srečanja v okviru »prenove« zopet stekla. Zopet se bomo zbrali v soboto, 12. maja pri svetovanskih šolskih sestrah ob 16. uri, ko bomo najprej opravili kratek pregled dosedanjega dela in ob upoštevanju sprememb, ki so med tem časom nastale pri nas in v svetu, zaorali naprej.

(Priredil: T. S.)

Po občnem zboru ZSKP v Gorici

Vsakoletni občni zbor naše kulturne centrale je tudi letos opozoril na vrsto pomembnih dejavnikov v našem kulturno-prosvetnem življenju. Letošnji občni zbor je obenem še nekako pospravil s prošlami ob tridesetletnici Zveze slovenske katoliške prosvete (ZSKP), ki so se odvijale lansko leto, posebej še s slovesnimi prireditvami ob podeljevanju priznanj za slušnim članom in prosvetnim delavcem, prav tako malo kasneje z izdajo bogatega jubilejnega zbornika, Filejeve pesmarice in nato z uprizoritvijo operete »Planinska roža«, pa še z Rupnikovo razstavo v goriškem Avditoriju. Vse to in še kaj je prišlo do izraza v poročilih na občnem zboru, ki je bil v ponedeljek, 2. aprila letos v veliki dvorani Katoliškega doma v Gorici.

Občni zbor je odprl predsednik ZSKP dr. Damjan Paulin, ki je najprej pozdravil udeležence, predstavnike društev in goste. Nato je predsednik razvil vrsto bogatih misli in ugotovitev, pa tudi predlogov za bodoče delovanje Zveze. Spomnil je predvsem na lanske proslave ob tridesetletnici, ki so nedvomno pustile v vseh zelo pozitiven in odmeven vtis. Še posebej, ker so medsebojno povežale društva, pevce, igralce in vse druge dejavnike kulturnega udejstvovanja.

Predsednik je nato omenil vrsto drugih tradicionalnih prireditev, ki jih Zveza prireja samostojno ali skupno s tržaško Slovensko prosveto oz. koroško Kršćansko kulturno zvezo. Sem sodijo predvsem Koroški dnevi pri nas ter Primorski dnevi na Koroškem, nato tradicionalna pevska revija Cecilijanka in še kaj drugega.

Posebej je dr. Paulin podčrtal letošnjo skupno Prešernovo proslavo, ki so jo priredile ZSKP, SP iz Trsta in ZSKD. Tudi to sodelovanje se je izkazalo za koristno, še posebej, ker je šlo za dan slovenske kulture. Predsednik je še omenil nedavno konferenco Zveze kulturnih organizacij Slovenije v Biljah, kjer je tudi prišla do izraza želja po medsebojnem sodelovanju. Dr. Paulin je v tem okviru tudi podčrtal, da je temeljna zahteva naše Zveze za sodelovanje z matičnimi kulturnimi zlasti osrednjimi organizacij prav enakovreden odnos do vseh kulturnih dejavnikov v zamejstvu.

Predsednik ZSKP je v nadaljevanju svojega govora poudaril še več temeljnih dejavnikov, ki so osnova našega kulturno-prosvetnega dela v zamejstvu. Tako je pozdravil poživitev prosvetnega dela v Podgori, dotaknil se je kulturne dejavnosti v samem mestu, zaustavil se je ob vprašanju naše mladine in organiziranja raznih skupin. To zlasti onih, ki imajo namen poglobitev duhovnosti med mladimi.

ZA PRAVIČEN ZASČITNI ZAKON

Posebno pozornost je dr. Paulin nato posvetil vprašanju naše zakonske zaščite. To še posebej po predložitvi vladnega zakonskega osnutka (zakon Maccanico) v senatu. Že zadnji odbor Zveze je pred časom izrekel svoje mnenje o tem nepopolnem zakonskem osnutku. Predsednik je med drugim dejal:

»Tu se bom zaustavil pri nekaterih točkah, ki so posebno pomanjkljive in ki so za nas zelo važne. Najprej glede ozemlja, kjer naj bi veljali zakonski predpisi. Pri tem zahtevamo, da se razširi na Goriškem na vse kraje, kjer je prisotna slovenska narodnostna skupnost in kjer tudi delujejo kulturne ustanove. Najprej mesto Gorica in Podgora, nato še Krmin in Ronke. Ti kraji danes sploh niso omenjeni v zakonskem predlogu. Drugo področje je odnos države do kulturnih ustanov. Naša zahteva je, da se pri vladnem komisarju ustanovi poseben sklad, ki naj ga upravlja odbor, v katerem so enakovredno zastopane osrednje slovenske kulturne organizacije.«

V nadaljevanju je dr. Paulin zahteval, da pride do izboljšanja zakonskega osnutka med razpravo v parlamentu.

Ob koncu je predsednik ZSKP pozdravil skorajšnje demokratične volitve v Sloveniji, kar kaže na viden napredek slovenske družbe in na proces pluralističnega razvoja v matični domovini. Vse to tudi na poti v novo in združeno Evropo.

Nato je podala svoje poročilo tajnica ZSKP prof. Franka Žgavec. Orisala je vse glavne kulturne pobude Zveze v prejšnjem obdobju in podčrtala nekaj misli ob splošnih vprašanjih naše kulture. Poleg že iz predsednikovega poročila omenjenih glavnih dejavnosti je še poudarila niz predavanj o Virgilu Ščeku, ki je bil letošnjo zimo in je s tem ZSKP nadaljevala lepo tradicijo predavanj o naši primorski polpreteklosti.

Tajnica ZSKP prof. Franka Žgavec bere svoje poročilo

Prof. Žgavec je ob koncu še pripomnila, da javna občila marsikdaj skopo poročajo o vsem tem delu. Tako je dejala med drugim: »Kljub uspehu in štirim ponovitvam ni dobila opereta (Planinska roža) pomembnega poudarka v slovenskem dnevniku, kot ga ni dobila izdaja brošure in pesmarice. Zgleda, da je kulturno življenje goriških Slovencev manj pomembno kot so martinovanja in večerje, katerim velikokrat naš slovenski dnevnik posveča dober del svojega prostora.«

POROČILA IN POZDRAVI VOLITVE NOVIH ORGANOV ZSKP

Blagajniško poročilo je prebrala Danijela Puja. Nato so poročali predstavniki posameznih v Zvezi včlanjenih društev. Tako so poročali: Franka Padovan (F.B. Sedej iz Steverjana), Kristina Kovic (Podgora), Danijel Cotar (Ljudski radio), Ljubka Šorli (SKPD M. Filej - Gorica); Branko Blažič (zbor M. Filej), Aleksandra Kosič (zbor L. Bratuž), Valentina Pavio (društvo Štandrež), Nadja Kovic (zbor Rupa-Peč), Mauricio Peric (društvo Hrast iz Doberdoba).

Nato so sledili pozdravi občnemu zboru. Svoj pozdrav so prinesli predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije M. Tavčar, predsednik SSO Marija Ferletič, predsednik ZCPZ Lojzka Bratuž, Kazimir

Humar (Katoliški dom), Janez Povše (ZSKD), goriški občinski odbornik Andrej Bratuž in Danijel Devetak (škavti). Pismo na sta pozdravila občni zbor deželni svetovalec SSK Bojan Brezigar in goriški pokrajinski odbornik dr. Mirko Špacapan.

V imenu nadzornega odbora je podal razrešnično odboru Marko Brajnik. Ta je tudi predsedoval občnemu zboru za volitve novih organov Zveze. Za predsednika je bil z veliko večino zopet potrjen dr. Damjan Paulin. Širši in ožji odbor pa bosta izvoljena na prvi seji v mesecu maju.

Občni zbor je še izvolil predstavnike v nadzorni odbor in v razsodišče. V nadzornem odboru bodo Marko Brajnik, Marjan Breščak, Mauricio Peric. Ljubka Šorli ter Ivan Vogrič. Razsodišče pa sestavljajo Andrej Bratuž, Ivo Kovic in Jožef Žorž.

Občni zbor ZSKP v Gorici je ponovno dokazal veliko in razvejano kulturno-prosvetno delo vseh včlanjenih društev, organizacij in zborov. Prav tako pa tudi pomembne samostojne pobude in prireditve Zveze same, ki ima v goriškem in širšem primorskem pa tudi zamejskem prostoru gotovo svoje posebno poslanstvo. Po narodnih in duhovnih izročilih primorskih Slovencev bo gotovo v bodoče nadaljevala svojo svetlo pot tudi v smeri nove in široke povezave narodov v kulturno in skupno Evropo devetdesetih let!

Sveta Velika noč

Velika noč!

Kaj si današnji, nemirni in vprašani polni človek predstavlja pod to besedo?

Da otrokom, posebno v zahodnem svetu, največ pomeni »velikonočni zajček«, je razumljivo, saj si pod vstajenjem — po smrti — ne morejo veliko predstavljati. Da je pa tudi odraslemu človeku lepše in prijetneje govoriti o rojstvu kot o smrti in vstajenju, je razumljivo zaradi dejstva, da smo vse preveč vezani na zemeljske dobrine in si pod večnostjo ne znamo predstavljati jasne oblike. Saj smo na pogrebi, posebno če gre za nam drage osebe, tako žalostni, da kar ne moremo verjeti, da bomo tistega, ki leži v grobu, enkrat res spet videli — pa čeprav v drugačni obliki. Prav zato pa bi morala biti Velika noč za nas res praznik veselja, saj je vstajenje premaga smrti.

Pa je tudi res tako? Je naše upanje takšno, da drži pokonci oz. dviga? Nas bosta upanje in vera v vstalega Kristusa na velikonočno jutro privedla v cerkev ali pa bomo to naredili le iz tradicije? Potrudimo se, da ne bomo samo števil-

ka oz. lutka v hiši božji. Ne pojdemo tja samo zato, ker starši tako želijo, ker je pač taka navada. Prisostvujmo enkrat doživeto »zadnji večerji«, trpimo skupaj z Jezusom, križanim in umrlim na »veliki petek«, potem bomo lahko tudi resnično z njim vstali na »veliko soboto«. Ni vse, kot se marsikje dogaja, blagoslov jedi. Z njim si še ne odkupimo pravice pravega praznovanja največjega cerkvenega praznika v letu.

Prava in iskrena priprava ter sodelovanje nas bosta napolnila z radostjo, ki bi morala biti navzoča v prav vsakem kristjanu te dni. Za to ne bomo potrebovali reklame in vabil v časopisih, radio ne bo posebej oznanjal »dogodka« dneva — sami se bomo morali po svojem notranjem, krščanskem prepričanju odločiti za udeležbo. Ne misliti samo na telesno hrano, temveč v duhovni povezanosti s Kristusom poglobiti svojo vero, in če je potrebno, začeti novo pot. Kristus je umrl za nas vse, torej tudi zate in zame. Ne dopustimo, da bi umrl zaman!

Veselo Aleluja!

R. B.

Nashe velikonočno tihozitje (foto Slavko Bratina)

Pričevanje škofa Stanislava Leniča o škofu Rožmanu in duhovnikih

Ljubljanski pomočni škof Stanislav Lenič je bolan. Sele pred tiho nedeljo se je vrnil iz bolnišnice. Četudi slaboten, je pristal na intervju z urednikom »Družine« dr. Janezom Grilom. Iz tega intervjuja prinašamo naslednje pričevanje o škofu Gregoriju Rožmanu in duhovnikih med zadnjo vojno in po vojni ter sploh o slovenski Cerkvi.

Kot priča dogodkov si že dolga desetletja prizadevate, da bi sramotni steber s krivičnim napisom pred ljubljansko stolnico odstranili. Doslej se za te pobude oblast ni dosti zmenila. Bi nam povedali, kaj se je takrat v resnici dogajalo?

Glede sramotilnega stebra pred stolnico lahko kot očividec povem, kako so stvari potekale. Res je bilo med vojno več demonstracij žena po ljubljanskih ulicah. Škofu Rožmanu očitajo, da ni hotel sprejeti teh žena. Če so bila kdaj vrata zaklenjena, so to storili italijanski okupatorji, ki so postavili stražo na škofjsko dvorišče. Za nobeno demonstracijo škof ni vedel, ker je stanoval v 2. nadstropju v sobi proti reki Ljubljanici in ni mogel slišati, kaj se dogaja na ulici pred stolnico.

Drugo dejstvo je, da je škof vsakega človeka, ki je prišel k njemu s prošnjo, sprejel. Tudi tedaj, ko je šlo za komuniste. Zato je velika krivica očitek, da ni hotel sprejeti žena. Še večja laž pa je napis na stebru, da je škof dal s silo razgnati demonstrantke. Res pa je, da so tedaj škofu mnogi očitali, da od jutra do večera ne dela drugega, kot sprejema ljudi in posluša njihove prošnje.

Po mojem je ta spomenik velik škandal za kulturno Ljubljano. Kadar sem hodil mimo in slišal, kako vodniki napačno razlagajo dogodek, sem ljudem vedno povedal, da je spomenik velikanska laž in krivica, ki ga je dala postaviti komunistična oblast proti Cerkvi.

Dokumente, ki so govorili v prid škofa Rožmana, je policija v času procesa zvičajno zaplenila in jih do danes še ni vrnila. Ali veste, kakšni dokumenti so to bili?

Ko so leta 1946 pripravljali proces proti škofu Rožmanu, smo vedeli, da bo izpeljan tako, kot bodo komunisti hoteli, zato se na škofiji nihče ni upal posredovati pri procesu. Sredi procesa pa je prišel k meni profesor dr. Lukman, ki je bil med vojno soudeležen pri številnih Rožmanovih odločitvah in je vedel za številne dokumente, ki so govorili v škofov prid. Šlo je za različne intervencije, proteste in prošnje Italijanom ter Nemcem zoper vse krivice, ki so jih pri nas delali. Da bi zaščitil nedolžne ljudi, ki so jih ponoči streljali partizani, je po navesti vseh strank prosil tudi to, naj organizirajo vaške straže, da bodo ljudje lahko branili svoja gola življenja. Bilo je še polno drugih dokumentov. Med njimi tudi prošnja za Toneta Tomšiča, ki jo je Rožman naslovil na Mussolinija in papeža.

K meni je prišel advokat, ki je branil škofa Rožmana. Prosil me je, naj mu vse te dokumente izročim, da jih bo uporabil pri obrambi. Podpisal mi je potrdilo, da bo vse vrnil na škofijo. Bil sem naiven in sem mu verjel. Nikoli jih ni prinesel nazaj. Dr. Lukman je izvedel, da je Udba dokumente zaplenila. Na procesu niso nobenega uporabili v prid škofu.

Podobno se je zgodilo tudi z mamom Toneta Tomšiča. Dobro se spomnim, kako je skupaj s tremi hčerami prišla na škofijo in prosila škofa, naj posreduje za sina. Škof Rožman mi je takoj narekoval brzojavko na Mussolinija in papeža, kasneje pa še posebno prošnjo. Ko je Tomšičeva mama hotela na procesu pričati za škofa in povedati, kaj vse je naredil, da bi rešil sina, ki je bil sekretar slovenske partije, ji tega niso dovolili.

Danes tudi komunisti priznavajo, da je bilo po vojni veliko političnih procesov in krivičnih obsodb. Ogromno duhovnikov, tudi vi med njimi, je bilo obsojenih na dolga leta zapora. Menite, da bi bilo potrebno te procese obnoviti in krivične sodbe razveljaviti?

Večina procesov proti duhovnikom je bila skonstruirana, zlasti tedaj, ko so hoteli zapleniti cerkveno premoženje, npr. jezuitom, lazaristom in drugim redovnikom. Vedno so našli nekakšno »finto« in potem naredili procese, ki so bili popolnoma krivični. Potrebno bi jih bilo razveljaviti ali obnoviti ter vrniti zaplenjeno

Škof Stanislav Lenič

premoženje, samostane in druge zavode.

Tudi proces proti škofu Rožmanu?

Proces proti škofu Rožmanu je bil pripravljen s tako naglico in s takim sovražstvom, da niso dopustili nobene olajševalne okoliščine, zato bi ga bilo nujno obnoviti. Predvsem bi bilo treba povedati tisto Rožmanovo misel, ki jo je izrekel že na začetku okupacije: Mi Slovenci smo tako majhen narod, da moramo vse storiti, da bomo do konca okupacije ostali živi, da ne bomo izgubljali mladih mož in fantov, zato ne smemo hiteti s kakim velikim in prehitrim odporom.

Vedel je, da komunisti hočejo predvsem revolucijo, da je to njihov prvi namen. Pod krinko osvobodilne vojne so pridobili veliko poštenih ljudi, ki so se jim pridružili zaradi osvoboditve, ne pa zaradi komunizma. Dolomitska izjava je samo potrdila, kam je usmerjena vsa zadeva. Rožman je bil proti brezbožni komunistični in stalinistični revoluciji. Hotel je varovati ljudi in jih počasi pripravljati na odpor, ki so ga mnogi na različne načine pripravljali.

Koliko duhovnikov je bilo po vojni zaprtih, kdo je imel najdaljši »staž«, kateri je prišel zadnji iz zapora?

Število zaprtih duhovnikov se je vrtelo okoli 160. Najdalj časa je bil zaprt pokojni blejski župnik Ignacij Škoda, polnih enajst let. Med vojno je bil župnik v Skočjanu na Dolenjskem in so mu očitali vse mogoče. Vedno je trdil, da je zaprt po nedolžnem. Reševal sem ljudi, ne pa jih ovajal, je govoril.

Koroške drobtinice

Slovenski oddelek koroške televizije in z njo vsi slovenski Korošci so se pred kratkim veselili 1. obletnice oddaje »Dobro dan, Koroška«, ki je na sporedu vsako nedeljo pol ure.

Tomaž Ogris, predsednik Slovenske prosvetne zveze, je konec marca po osmih letih delovanja odstopil. Kot vzrok je sicer omenil poklicne spremembe, najverjetneje pa je krivda v zunanjih posegih in nasprotovanjih med različnimi organizacijami.

Karel Smolle, koroški poslanec, je bil nekaj dni v Sloveniji, kamor ga je na predvolilna zborovanja povabila opozicijska stranka DEMOS.

2. aprila je Mohorjeva založba širši javnosti (obisk v Slomškovem domu je bil res lep) predstavila novo kaseto »Juri Muri v Afriki«. Knjigo s to pripovedjo je napisal Tone Pavček, sodobne melodije na to besedilo pa je posnel Gabrijel Lipuš.

Istega dne je Zveza kulturnih organizacij Slovenije podelila koroškemu Slovincu dr. Pavlu Zablatniku (duhovniku, znane mu zbiratelju narodnega blaga in piscu več knjig, nekdanjemu ravnatelju Slovenske gimnazije in predsedniku KKZ ter dobitniku Tischlerjeve nagrade) »odličje svoboda z zlatim listom« — najvišje odlikovanje.

★

Ljudje mislijo, da odpoved jeme svobodo. Ne vedo, da edinole samoodpoved daje resnično svobodo, ki nas osvobaja od nas samih, od naših strasti, ki so največji tirani. (F. Fénelon)

TRŽAŠKE NOVICE

Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti

SSk se bo predstavila na devinsko-nabrežinskih občinskih volitvah s pomlaje-no kandidatno listo, ki ji bosta načelo-vala dosedanj župan Bojan Brežigar in vodja svetovalske skupine Martin Brečelj, ter s programom, ki se zavzema za urav-novešeno rast občine in za omikano so-žitje v njej.

Kandidatno listo in osnutek programa je odobril razširjeni sekcijski odbor, ki se je sestel v Mavhinjah, zdaj pa ju mora potrditi še strankin pokrajinski svet. Ude-ležence mavhinskega zasedanja je uvodo-ma nagovoril sekcijski tajnik Antek Ter-čon, ki je tudi predlagal v odobritev kan-didatno listo, kakor jo je izdelala po-sebna komisija.

Osnutek programa so nato v imenu posebne programske komisije prikazali Martin Brečelj, prof. Maninka Terčon in arh. Danilo Antoni, ki skrbi za njegovo grafično upodobitev. Omeniti velja, da bo devinsko-nabrežinska SSK ob volilnem programu dala tudi obračun oprav-ljenega dela v iztekajoči se upravni dobi.

V razpravi se je oglašil tudi dosedanji neodvisni občinski odbornik Igor Tuta. Dejal je, da iz osebnih razlogov ne more kandidirati na teh volitvah, pozval pa je vse slovenske volivce, zlasti tiste, ki so doslej glasovali za PSI, naj podprejo listo Slovenske skupnosti.

Kandidatna lista SSK za občinske volitve v Dolini

SSK je vložila kandidatno listo za ob-činske volitve, ki bodo 6. maja v Dolini. Kandidati so:

Mahnich Sergij, Stefančič Aldo, Novak Danijel, Gombač Boris, Giorgi (Jurjevič) Zorko, Gorjan Zorko, Hrvat Bruno, Kra-sna Mirko, Parovel Curman Anamarija, Petaros Tomaž, Sedmak Zmaga, Slavec Branko, Smotlak Andrej, Štrajn Rado, Štrajn Mirko, Vodopivec Srečko, Vodopi-vec Just, Zahar Stevo, Zobec Miodrag.

27. literarna nagrada »Vstajenje« za leto 1989

Komisija literarne nagrade »Vstajenje«, ki jo sestavljajo prof. Zorko Harej, prof. Martin Jevnikar, urednik »Mladike« Marij Maver, pesnica Ljubka Sorli in prof. Zora Tavčar, se je sestala 10. aprila 1990 v Trstu na sedežu Slovenske prosvete in se izrekla o 14 knjigah, ki so jih v preteklem letu izdali zamejski in zdomski pesniki in pisatelji. Po temeljiti presoji se je soglas-no odločila, da podeli literarno nagrado »Vstajenje« za leto 1989 Zorku Simčiču iz Argentine za knjigo *Trije muzikantje ali Povratek Lepe Vide*, ki je izšla pri Založ-bi Duhovno življenje v Buenos Airesu 1989 - istočasno pa tudi za njegovo prej-nje literarno ustvarjanje.

Denar za nagrado je spet podelila Hra-nilnica in posojilnica na Opčinah, za kar se ji odbor iskreno zahvaljuje.

Bazovica

Obnova misijona. V tednu pred tiho ne-deljo sta nas obiskala lanska misijonarja p. Gabrijel iz Celja in p. Mihael iz Ljub-ljane. Prišla sta k nam, da nas spomni-ta na lepi misijon, ki sta ga vodila sku-paj s s. Dominiko. Obiskala sta vse tri osnovne šole (med veroučno uro, da se ne »pregrešita« proti sedanjim nelepim pred-pisom). Srečala sta se z našimi prvoob-hajanci, pripravniki na birmo in tudi z lanskimi birmanci. Po vseh sedmih vaseh sta se srečala z vaščani ali v cerkvi ali v vaških domovih: tu so imeli pogovore in sv. mašo. Tudi Botač, ki spada k Sv. To-mažu na Pesku, je bil deležen obiska p. Mihaela. Botač ima sedaj samo še eno družino, ki nudi številnim izletnikom po Glinščici jedačo in pijačo. Obnova je pri-nesla največ duhovnih dobrin bolnikom in ostarelim: nad 60.

Obnova se je zaključila za obe župniji na Praznik staršev v župnijski dvorani v Bazovici. Spored je bil pester in bogat. Najprej so nastopili učenci Bazovice in Peska, ki so staršem izpovedali svojo lju-bezen in hvaležnost, nato še otroški zbor »Slomšek«, ki je prav lepo zapel več pe-smi od spremljavi našega malega godca Davida Ražna. Namesto napovedanega govora p. Gabrijela je nastopilo amater-sko gledališče »Zelezar« iz Celja-Štore z novelo Alme Karlin »Pod košatim oče-som«. P. Gabrijel je dal besedo igralcem, ki so prikazali težavne razmere dveh žen z Vzhoda, ki iščeta nasvete in tolažbo pri

mladi budistični sestri redovnici. Odgo-vori niso veljali samo za dve preizkuša-ni ženski, temveč za vse žene, matere, dekleta, ki prav gotovo imajo podobne težave.

Praznik so zaključili pridni, sposobni godci in pevci ansambla »Zvezde« z Op-čin, ki so nas popeljali z diapozitivni v Kanado, kjer so lani nastopali v veselje slovenskih izseljencev. Ansambel je s svo-jimi pesmimi in glasbo zbudil veliko ve-selja in ploskanja. Hvala vsem, ki so po-častili naše starše s tako lepo in veselo prireditvijo.

Sveta brata Ciril in Metod sta v soboto, 7. aprila stopila v naše veliko cerkveno okno. Slika in barvnem steklu je zares umetniška in je delo našega tržaškega umetnika Edija Žerjale, ki pripravlja še drugih pet oken. Dela je izvršilo podjetje Guido Farinati iz Benetk. Pričakujemo, da bo konec maja isto podjetje izdelalo in postavilo drugo sliko sv. Roka. Delo zahteva veliko časa, zato potrpežljivo ča-kamo in medtem nabiramo prispevke. Na-ši ljudje radi pomagajo, ker se zavedajo, da sodelujejo pri važnem delu, ki bo v čast vsem župljanom. Že tretjino so da-rovali za celotne stroške šestih oken.

Čarodej Viki bo na belo nedeljo, 22. aprila nastopil s svojo skupino v kino-dvorani. Nedolgo tega nas je že očaral s svojimi spretnimi igrami in razveselil ma-le in velike. Nastop bo ob 18. uri.

Voščili

Župniji sv. Marije Magdalene v Bazo-vici in sv. Tomaža na Pesku voščita vsem naročnikom Katoliškega glasa veselo Ve-liko noč. Obenem tudi vsem darovalcem za naša dela v cerkvi.

★

Župnijski pastoralni svet sv. Jerneja na Opčinah vošči vsem v imenu celotne žu-pnijske skupnosti z Opčin, od Banov in Ferlugov, vse bogastvo Očetovega Duha ob Jezusovem vstajenju, posebej bolnim in kakorkoli trpečim, v zdravju duše in telesa.

Zahvala

Župnijska skupnost iz Ricmanj se zahva-ljuje vsem, ki so ob domačem prazniku sv. Jožefa prispevali za popravila cerkve, zlasti domačim in tujim dobrotnikom.

GORIŠKE NOVICE

V teku je šolska racionalizacija

V prihodnjem petletju naj bi prišlo do sprememb na šolskem področju v smislu racionalizacije, ki naj bi prispevala k zmanjšanju državnih stroškov za šolstvo, z upravnim in vodstvenim združevanjem raznih šol (isti ravnatelj za dve ali več šol, isto tajništvo ipd.).

Tudi slovenske šole bodo občutile val racionalizacije, saj šolski skrbnik predla-ga ministrstvu za petletje 1990/1995 zdu-žitve učiteljskega S. Gregorčič s klasičnim licejem P. Trubar, združitve slov. sekcije ITI z zavodom Z. Zojs, predhodno bi se zavoda osamosvojila, obema pa naj bi bil lahko pridružen trgovski zavod Ivan Cankar.

Odbor Sindikata slov. šole - Gorica je na seji 6. aprila razpravljal o tem vpra-šanju in razmišljal, kako predvideni ukre-pi siromašijo našo skupnost. Sicer razume težnjo po racionalizaciji šolskega sistema oz. predvideno združevanje tudi slovenskih zavodov, vendar do neke meje, saj dru-gače specifične itd. tega prostora ostanejo le besede.

Nato se je razpravljalo o številu razre-dov na slov. nižji in višjih šolah, ki se v prihodnjem šolskem letu ne bo spre-me-nilo, razen na nižji srednji šoli I. Trinko, kjer odpade en razred.

Predsednik L. Devotak je poročal o sre-čanju, ki so ga imeli predstavniki goriške-ga sindikata konec prejšnjega meseca z jugoslovanskim generalnim konzulom v Trstu, in o sestanku, ki ga je imelo go-riško s tržaškim tajništvom SSS o sesta-vi kandidatnih list za volitve v deželno komisijo.

SSS prireja 17. maja sindikalno zborova-nje za učno in neučno osebje nižje in višjih šol. Maturantski izlet po Jugosla-viji do od 23. do 28. aprila s trajektom

V župnijski dvorani v NABREŽINI bo od 15. do 22. aprila

RAZSTAVA

velikonočnih pirhov in slik domačih sli-karjev. Odprta bo vsak dan v popoldan-skih in večernih urah.

Iz slovenske Koroške

30 let zbora »Gallus«

V petek, 6. aprila se je v srednji dvo-rani koncertne hiše v Celovcu zbralo ve-liko število ljubiteljev petja, da počastijo 30-letnico mešanega pevskega zbora »Ja-kob Petelin Gallus«, ki ga je ustanovil pokojni salezijanec, nekdanji prof. glasbe na Slovenski gimnaziji, znani zbiratelj starih koroških pesmi dr. France Cigan.

V prvem delu so pevci, ki so za to slav-nost nastopili v novih oblekah (moški črno, ženske vijoličasto), zapeli med dru-gim dve Gallusovi pesmi in prof. Ropitza (sedanjega dirigenta) »Missa brevis«. V drugem delu sta največ aplavza poželi Ciganova »Dober večer« in Lenčke Kup-per (predsednice društva) »Hiša ob reki Bistrici«. Poleg tega se je predstavilo 10 rosnio mladih Celovčanov, ki že vadijo pod imenom »Mali Gallus«. Upajmo, da bo pri navdušenosti za ohranitev sloven-ske pesmi na Koroškem tudi ostalo.

Zbor, ki ga je do zdaj vodilo že sedem dirigentov, nosi ime po slovenskem skl-a-datelju iz 16. stoletja Jakobu Petelinu Gallusu, katerega 440-letnico rojstva letos praznujemo — prihodnje leto pa bo mi-nilo že 400 let od njegove smrti. Člani zbora prihajajo tedensko na vaje v Celo-vec in sicer iz vseh treh dolin. S svojimi nastopi so v 30 letih navdušili že poslu-šalce doma, v Sloveniji, na Primorskem, v Rimu (ob odprtju Slovenika leta 1973), Nemčiji in tudi v ZDA in Kanadi. Izdali pa so tudi več plošč in kaset.

Častni predsedniki in nekdanji dirigen-ti so kot zahvalo prejeli odlikovanja, be-sede spodbude za naprej pa je spregovoril France Vrbinc. Na koncu smo vsi skupaj zapeli Ciganovo »V dolinci prijetni«. - R.B.

★

Oh kako bogata je ljubezen. Tako preporna je, da bolešno in nemirno išče struge, kamor bi se izšla. Noče zahvale in ne odgo-vora, odprtih rok išče, da bi jih oblagodarila, odprtih src, da bi jih napolnila s svetlobo. (Ivan Can-kar)

od Reke do Dubrovnika.

Pa še zbadljiva novica. Na seji je krožil seznam nekdanjih dijakinj, ki so končale slovenske šole, katerih otroci danes obi-skujejo italijanske šole. Je že res, da so poročene z Italijani, vendar se odborniki sprašujejo, kako lahko mož sprejema ženo, ne sprejema pa njene kulture in iden-titete. S tem, da se otrok vpiše v sloven-sko šolo, ima odprti pogled v dve kulturi.

Števerjan

V ponedeljek, 9. aprila je sekcija SSK za Števerjan predstavila na občinskem uradu listo 12 kandidatov, ki bodo za-stopali SSK na prihodnjih občinskih vo-litvah 6. in 7. maja.

Kandidati so: Corsi Hadrijan, Miklus Darko, Vogrič Ivan, Prinčič Izidor, Falcic-hia Gerardo, Mužina Mirko, Pintar Aleš, Humar Dominik, Dorn Rinaldo, Hlede Alojz, Hladnik Boris, Lakovič Slavka.

Čestitke

Na tržaški Fakulteti za politične vede je 4. aprila diplomiral z najvišjo oceno in pohvalo

IGOR PRINCIC

Čestitajo starši in sestra.

Naši mladi nastopajo

Gojenci Slov. centra za glasbeno vzgojo E. Komel so imeli v zadnjem tednu mar-ca kar dva nastopa. V torek, 23. marca smo sledili pestremu programu, ki so ga pred-stavili učenci oddelka glasbene šole v Do-berdobu, v soboto istega tedna pa so nas razveselili s svojim nastopom učenci od-delka v Števerjanu. Na obeh večerih so poleg domačih sodelovali tudi gojenci dru-gih oddelkov, ki so spored obogatili in

SKD »HRAST« - DOBERDOB

vabi na tradicionalni

PRAZNIK POMLADI

v ponedeljek, 16. in v nedeljo, 22. aprila

Ponedeljek, 16. aprila

13.00 Odprtje praznika
15.00 Odprtje razstave akvarelov Miha Renka iz Trsta
15.30 »Ex tempore« za vrtec, osnovno in nižjo srednjo šolo
17.00 Nastop godbe na pihala iz Nabrežine. Sledi ples ob zvokih ansambla Lojzeta Slaka
22.00 Tombola v vrednosti 1.500.000 lir. V primeru slabega vremena bo tombola v nedeljo, 22. aprila ob 22. uri.

Nedelja, 22. aprila

13.00 Odprtje praznika
17.30 Nastop folklorne skupine »Balemo insieme« iz Gorice. Sledi ples. Igra ansambel »Happy Day«.

Deloval bo dobro založen buffet s pristnimi jedili na žaru in z domačo kapljico.

obenem vzpostavili med seboj vez pozna-nja in prijateljstva.

Res lepo je bilo gledati in poslušati mlade, kako stopajo v čudoviti svet glas-be. Naravnost razveseljivo pa je, da je zlasti v Dobrdo bu pričelo s študijem toliko najmlajših.

Iskreno priznanje pa vsem profesorjem, ki so nastopajoče pripravili. Morda bi bilo primerno, ko bi učenci izbirali za študij čimbolj različne instrumente, saj poglob-ljeni študij glasbe ne sloni izključno na določenem instrumentu, pač pa na vse-stranski glasbeni vzgoji. Ne gre samo za to, da bi naša skupnost imela priznane glasbenike, ampak tudi za to, da bi znala razumeti in vrednotiti glasbene stvaritve in da bi postajala odgovornejša v pristo-pu do glasbe, skratka kulturnejša.

Prve dni aprila je bil v Kulturnem domu v Gorici in kasneje v Gallusovi dvorani v Trstu seminar, ki ga je vodil sovjetski pe-dagog Sijavuš Gadžijev. Udeležili so se ga tudi gojenci Glasbenega centra E. Komel, ki se tudi sicer uveljavljajo.

Tako je bila izbrana za nastop na za-

ključni produkciji glasbenih šol Primor-ske v Portorožu kot edina predstavnica glasbenih šol na Goriškem prav učenka Valentina Pavlo, kar je šoli vsekakor v čast.

KATOLIŠKI GLAS

tednik - uredništvo in uprava: Riva Piaz-zutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - telefax 533177 - poštni tek. račun: 11234499 poduredništvo: Vico delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik Poštn. plačana v gotovini - skupina 11/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo (Società Tipografica Cattolica srl - Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318)

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija	45.000
inozemstvo	70.000
zračna pošta	95.000

Oglaš: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA

+

Na Tiho nedeljo je odšel v večnost v Strasburgu brat, oče, dedek

dr. Lado Koželj

univerzitetni profesor

Njegove posmrtno ostanke smo na željo pokojnega prenesli v Nabrežino, kjer počiva ob ljubljanih starših v družinski grobnici od 6. aprila.

V ljubezni se ga spominjajo sestra z družino, 5 sinov in 3 hčerke, razkropljeni po svetu.

Bil je zaveden Slovenec, neomahljivega značaja in globoko veren.

Prosimo tihega sožalja.

Elica z družino in otroci

Nabrežina, Strasburg, Reka, Los Angeles.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega

Edija Budala

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kateri koli način počastili njegov spomin, ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali ovetje in nam izkazali besede tolažbe. Posebna zahvala g. župniku J. Zoržu in vsem tistim vaščanom, ki so nas v teh težkih trenutkih tudi gmotno podprli.

Standrež, 8. aprila 1990

Zalujoči starši in sestra z družino

SKPD MIRKO FILEJ - GORICA

vabi na

KONCERT

ki bo v sredo, 18. aprila ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici. Nastopata

DUSAN KOBAL, tenor

VALENTINA PAVIO, klavir

Na sporedu so operna, solospевна in klavirska dela.

Z GORIŠKEGA

Ingrid Silič v goriškem avditoriju

V abonmajskem koncertu, ki jih pripravlja društvo R. Lipizer, je v soboto, 24. marca nastopila tudi goriški rojakinja, pianistka Ingrid Silič.

Siličevo poznamo že iz dijaških let, ko je obiskovala glasbeno šolo v Sempetru pri Gorici v razredu prof. Lojzke Peršič. Ze zelo mlada je zavoljo svoje nadarjenosti vzbujala pozornost pri pedagogih in občinstvu. Po akademiji v Ljubljani se je izpopolnjevala na raznih višjih šolah, posebno intenzivno pa na dvoletnem tečaju v Moskvi.

Po vrnitvi v domovino je skušala s svojim znanjem in izkušnjami prodreti v slovenski glasbeni ambient, vendar je doživela izreden uspeh šele po nastopu v Turinu leta 1985, ko se je italijanska publika zavedela njenih odlik, laskave ocene glasbene kritike pa so ji odprle vrata v najbolj znamenite italijanske avditorije.

Na goriškem odru je Siličeva suvereno odigrala zahteven program od Mozarta in Beethovna do Chopina in Liszta. Odlikuje jo izvrstna tehnika in dognano podajanje glasbene misli. Goriški poslušalci so jo toplo sprejeli, mi ji pa k nastopu in uspehom iskreno čestitamo.

Slikarka Fanči Gostiša v Kulturnem domu

V petek, 6. aprila so v Kulturnem domu v Gorici odprli razstavo del idrijske slikarke Fanči Gostiše. Umetnosti se je predajala že od nežnega otroštva, vendar je do prve samostojne razstave prišla šele leta 1961. Tej razstavi je sledilo še več drugih po Sloveniji in na Primorskem. Razstavljala je tudi v Italiji in sicer v Ferrari, Palmanovi in v Spetru v Nadiški dolini.

Slikarka je navezana na mladostne spomine in okolje, v katerem se je odvijalo njeno ne vedno mirno ali brezskrbno življenje. Nič čudnega torej, da so v njenih delih prikazane stare idrijske hiše, ki jih je uničil zob časa. Danes je večina teh hiš izginila, le še njihova podoba se nam zrcali iz Gostišinih platen.

Na petkovi slovesnosti so spregovorili prof. Tomaž Pavšič, Igor Komel ter Joško Vetrh in prikazali življenjsko in umetniško pot Fanči Gostiševe.

Razstava bo odprta do 20. aprila.

Ronke

Okrogla miza. Pri polni občinski dvorani je bila v petek, 30. marca okrogla miza na temo »Ustava in slovenska narodna manjšina«. Organizirala sta jo Jadro in krožek dr. A. Gregorčič.

Uvodne besede sta imela predsednik društva Jadro ter predsednik krožka A. Gregorčič. Prikazala sta sedanje stanje Slovencev na Laškem ter tudi njih preteklost; opozorila sta na tiho asimilacijo, ki nevdržno pronica v slovenske družine, in pa na Maccanico zakonski predlog, ki ne pozna Ronk in Slovencev na Laškem.

Za njima sta spregovorila senator PC Battello ter prof. Samo Pahor. K večeru je bil povabljen tudi poslanec DC L. Rebull, ki se je opravičil zaradi nujnih zadržkov. Preveč prostora bi zavzelo, če bi hoteli povzeti vsebino govorov obeh predavateljev in končno debato z občinstvom. Vsekakor je bila zanimiva ugotovitev, da bi glede zaščite lahko dosegli dosti več, če bi nastopali enotno in če bi uporabljali zakone, razsodbe in pravice, ki že obstajajo in ki obvezujejo tudi državo. - K. M.

DAROVI

Za Katoliški dom: N. N. 100.000; F. Z. 300.000; N. N. 70.000; P. B. 50.000 lir.

Za Katoliški glas: E. U. 10.000; Oskar Prinčič ob obletnici matine smrti 20.000 lir.

Za Sv. goro: Albina Brišček 50.000 lir.

Za barvna okna v cerkvi v Bazovici: V. I. 50.000, Jože Marc ob 96. rojstnem dnevu 50.000, Laljkovi: v spomin brata Jožeta, ki je umrl v taborišču Mauthausen 25.000, v spomin matere Štefanije 25.000,

Vinkota 35.000, vseh sorodnikov 25.000, Stojan Pertot 10.000, ob pogrebu Danice Ražem 33.000, družina Jurkič v spomin mame Ljudmile 100.000, Elvira Filipčič v spomin mame Antonije 10.000, sorodniki v spomin Stanka Vodopivca 20.000, Marija Pečar v spomin Danice Ražem 20.000, Marija Križmančič v spomin brata Rudolfa 20.000, Nadja Žagar v spomin očeta Franceta 20.000, Marija Čufar 10.000, Marija Fonda iz Padrič 50.000, Anita De Denaro 10.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Tonček Trento ob pripravi na zakon 20.000; Marčela v spomin na mamo Kristino Kranje-Hrovatin 100.000; Livija Sosič v počastitev spomina staršev 20.000; Albina Brišček 10.000; Rudi in Vida ob zlati poroki 100.000; dr. Robert Corbo ob krstu sinčka Nicholasa 240.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Caharija 10.000; Pipan 10.000; Radovič 40.000; Perna 50.000; Kukanja 50.000; Perna 25.000; Sonzogno 100.000; skavti 50.000; Solinas 10.000; Saksida 10.000; Slavec 10.000; Venier 5.000; Pastore 40.000; Caharija 50.000; B. B. ob 40-letnici mašništva 240.000; štiti za Kapelo 240.000 lir.

Za popravila cerkve v Ricmanjih: Marija Markuža 50.000; N. N., Trst 400.000; duhovnik Lino Cocci 100.000; Matilda Knez 100.000; N. N., Trst 50.000; N. N., Domio 50.000; Zofija in Mery Komar, Ricmanje 50.000; Valerija Mohorovičič v spomin pokojne mame Marije 30.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Silvana in Romano Primosi v spomin Ernesta Pisanija 20.000; N. N. 50.000 lir.

Za Slomškov spomenik v Mariboru: prijatelji s Primorske še 550.000 lir.

Za Vincencijevo konferenco v Trstu: g. Lino Cocci 100.000 lir.

Za kapelo sv. Leopolda Mandića: Amelija in Leopold Pangos 20.000 lir.

Za misijon p. V. Kosa: Livija Sosič v počastitev spomina staršev 15.000 lir.

V sklad za slov. misijonarje: vrtec iz Boršta 10.000 lir; S. B. 30.000 lir.

Za lačne po svetu: E. U. 10.000; S. B. 30.000 lir.

Za misijone: Pavla Ažman 100.000; Marija Markuža 50.000; nekateri šolarji 20.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OBVESTILA

Tržaški skavti (SZSO) priredijo Mladinski križev pot na veliki petek 13. aprila na Repentabru. Zbiranje ob 20. uri. Vabljen slovenska mladina.

Srečanje za starejše občane v organizaciji dobroteljskih ustanov bo v sredo, 18. aprila ob 16.30 v ul. Donizetti 3. Govoril bo zdravnik dr. Boris Kariš na temo: »Higiena in psihosomatika v zrelih letih«. Sledi družabnost.

SSG - Trst uprizori v Kulturnem domu v Trstu igr Natalie Ginzburg »Intervju«, v režiji Borisa Kobala v četrtek, 12. aprila ob 16. uri za abonma red H, ob 20. uri abonma red J, v sredo, 18. aprila ob 16. uri abonma red I.

SSG - Trst uprizori v Kult. domu v Trstu, v režiji Dušana Mlakarja igr Ivan Cankarja »Jakob Ruda« v petek, 13. t.m. ob 16. uri izven abonmaja, v soboto, 14. t.m. ob 20. uri izven abonmaja in v četrtek, 19. t.m. ob 20.30 abonma red E.

Radio Trst A

Spored od 15. do 21. aprila 1990

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.10 Mladinski oder: »Pomlad hoče biti Velika noč«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 V. Bartol: »Alamut«. 16.00 Sport in glasba.

Ponedeljek: 8.20 Velikonočne pesmi. 9.00 Po Jezusovih stopinjah. 10.00 Mladinski oder: »Tonček in njegov balonček«. 10.30 Koncert v stolnici sv. Justa v Trstu. 11.25 Slovenski kantavtorji. 2.00 Štirinajst mest, štirinajst sanj. 12.40 Primorska poje. 14.10 Otroški kotiček: »Srečanje z novo pesmico«. 15.00 Manjšinski potopis. 16.00 Organist Milko Bizjak. 17.10 Tolstoj, Voja in mir. 17.25 Mladi val.

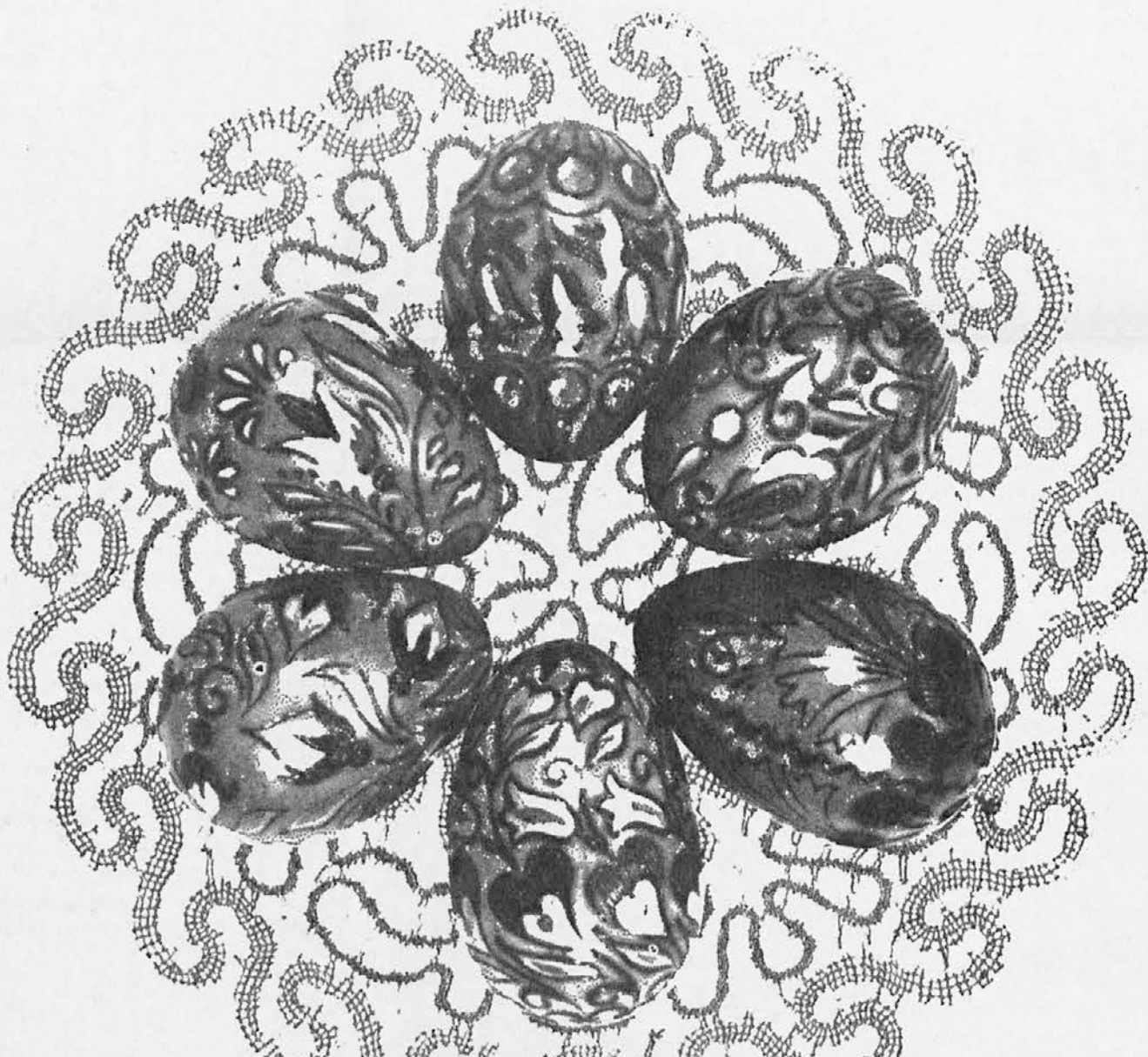
Torek: 8.10 Slovenski esej. 9.40 Kultura in ne. 12.40 Primorska poje. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. 17.10 Tolstoj, Voja in mir. 17.25 Mladi val.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 12.00 Zdravniška posve-tovalnica. 12.40 Primorska poje. 14.10 Otroški kotiček: »Črno na belem«. 14.30 Na goriškem valu. 16.00 Mi in glasba. 17.10 Tolstoj, Voja in mir. 17.25 Mladi val.

Četrtek: 8.10 Bela pravljica... 11.30 Zvočne kulise. 12.00 Pomembni dogodki našega stoletja. 12.40 Primorska poje. 14.10 Dvignjena zavesa. 16.00 J. S. Bach: Velikonočni oratorij. 17.10 Tolstoj, Voja in mir. 17.25 Mladi val.

Petek: 8.10 Aladinova svetilka. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.00 Protagonisti slovenske kinematografije. 12.40 Primorska poje. 14.10 Otroški kotiček: »Spoznavajmo svet«. 14.30 Od Milj do Devina. 15.10 Kulturni dogodki. 16.00 V svetu starih glasbil. 17.10 Tolstoj, Voja in mir. 17.25 Mladi val.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.10 Valčki in polke. 9.40 Kultura in ne. 10.10 Simfonični orkester Slov. filharmonije. 12.00 Modre dalje. 12.40 Primorska poje. 14.10 Oddaja iz Benečije, Režije in Kanalske doline. 16.00 Mi in glasba. 17.10 Vozlišča.

Veselo
veliko noč
vam želijo

KMEČKA BANKA - GORICA
KMEČKO DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH
KMEČKO OBRTNA HRANILNICA V DOBERDOBU
HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH
KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA - NABREŽINA
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA d d - TRST